

Η γνώση είναι ΔΥΝΑΜΗ:

**Παροχή ευκαιριών μάθησης και ενδυνάμωσης σε νέους ενήλικες
με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (SEN)**

Αριθ: 2023-1-BG01-KA220-ADU-000156540

WP3: Ανάπτυξη εκπαιδευτικού προγράμματος

A3: Σχεδιασμός και ανάπτυξη 6 ενοτήτων μικρομάθησης

Συντονισμός και επιμέλεια: Ινστιτούτο Ανάπτυξης Επιχειρηματικότητας - iED / Μάρτιος 2025

ΕΝΟΤΗΤΑ 6

Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ (CCSP)

Το έργο "PowerUp!" 2023-1-BG01-KA220-ADU-000156540, χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Περιεχόμενα

ΕΝΟΤΗΤΑ 6: Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ	3
Ενότητα 6: Μαθησιακές ανάγκες.....	3
Ενότητα 6: Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα	3
Ενότητα 6: Γενικό θεωρητικό υπόβαθρο	4
Ενότητα 6: Αναφορές	4
Ενότητα 6.1: Η σημασία της δημιουργικής σκέψης. Δεξιότητες δημιουργικής σκέψης και πώς να τις αναπτύξετε	6
Μαθησιακές ανάγκες της Ενότητας 6.1	6
Ειδικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση και την υποστήριξη	7
Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα της ενότητας 6.1	7
Προτεινόμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης για τη Μονάδα 6.1	8
Συμβουλές για εκπαιδευτές και συντονιστές	9
Πρόσθετο υλικό.....	9
Ενότητα 6.2: Διαδικασία δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων. Προσεγγίσεις σκέψης για τον ορισμό του προβλήματος	12
Μαθησιακές ανάγκες της Ενότητας 6.2	12
Ειδικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση και την υποστήριξη	12
Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα της Ενότητας 6.2	13
Προτεινόμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης για την Ενότητα 6.2	14
Συμβουλές για εκπαιδευτές και συντονιστές	14
Πρόσθετο υλικό.....	14
Ενότητα 6.3: Δημιουργία ιδεών και μάθηση για την εξεύρεση λύσης	17
Μαθησιακές ανάγκες της Ενότητας 6.3	17
Ειδικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση και την υποστήριξη	17
Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα της Ενότητας 6.3	18
Προτεινόμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης για την Ενότητα 6.3	18
Συμβουλές για εκπαιδευτές και συντονιστές	19
Πρόσθετο υλικό.....	19
ΕΝΟΤΗΤΑ 6 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	23
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1 (M6.A1).....	23
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 (M6 .A2).....	25
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3 (M6.A3).....	28
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4 (M6.A4).....	31

ΕΝΟΤΗΤΑ 6: Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΣΚΕΨΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

Ενότητα 6: Μαθησιακές ανάγκες

Αυτή η ενότητα καλύπτει βασικές γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές μαθησιακές ανάγκες με την ανάπτυξη συγκεκριμένων, επιστημονικά τεκμηριωμένων δεξιοτήτων σε νέους με ειδικές ανάγκες. Αυτές περιλαμβάνουν την ενίσχυση της γνωστικής ευελιξίας, των τεχνικών επίλυσης προβλημάτων, της δημιουργικής σκέψης, της συναισθηματικής ρύθμισης, της μεταγνώσης, της συνεργασίας και της ανθεκτικότητας.

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν στη συνέχεια να αξιοποιήσουν αυτή τη γνώση για να εφαρμόσουν διαφοροποιημένες στρατηγικές διδασκαλίας και προσαρμοσμένη μάθηση που υποστηρίζουν καλύτερα τους μαθητές με διαφορετικές ανάγκες.

Εξοπλίζοντας τους εκπαιδευτικούς με αυτά τα εργαλεία, μπορούν να προωθήσουν ένα υποστηρικτικό, προσαρμοστικό μαθησιακό περιβάλλον, όπου οι μαθητές με ειδικές ανάγκες έχουν τη δυνατότητα να σκέφτονται δημιουργικά, να επιλύουν αποτελεσματικά προβλήματα και να αναπτύσσουν βασικές δεξιότητες ζωής.

Υπάρχουν διάφορες τεχνικές για να επιτευχθεί αυτό - καταιγισμός ιδεών, χάρτης μυαλού, παιχνίδι ρόλων, τεχνική Lotus blossom, Reframing, έξι καπέλα σκέψης, φίλτρο PINC, COCD-Box και άλλες. Διερευνώνται επίσης προσεγγίσεις σκέψης για την επίλυση προβλημάτων. Εξετάζεται επίσης η διαδικασία παραγωγής ιδεών για την επίτευξη των καλύτερων λύσεων.

Ενότητα 6: Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα

Ανάπτυξη κατανόησης των μοντέλων δημιουργικής σκέψης - εξοικειωθείτε με μοντέλα όπως το CPS του Osborn, το Design Thinking, η Δομή της Διανόησης του Guilford και η Θεωρία της Πολλαπλής Νοημοσύνης του Gardner.

Ενίσχυση της ικανότητας των εκπαιδευτικών να προωθούν τη δημιουργική επίλυση προβλημάτων - ανάπτυξη δεξιοτήτων για την παραγωγή ιδεών, τον ορισμό προβλημάτων και τη διερεύνηση λύσεων.

Υποστήριξη διαφορετικών μαθησιακών αναγκών - μάθετε πώς να προσαρμόζετε τις προσεγγίσεις επίλυσης προβλημάτων για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Πρώθηση της αναπτυξιακής νοοτροπίας - κατανοήστε τη σημασία της προώθησης της αναπτυξιακής νοοτροπίας και των στρατηγικών για να ξεπεράσετε τα εμπόδια της δημιουργικότητας, όπως ο φόβος της αποτυχίας ή η έλλειψη εμπιστοσύνης.

Ενθάρρυνση της ομαδικής εργασίας - βοηθήστε τους μαθητές να συνεργαστούν για τη δημιουργία ιδεών και λύσεων.

Εφαρμογή διαφοροποιημένης διδασκαλίας - αποκτήστε στρατηγικές για την εμπλοκή όλων των μαθητών σε δραστηριότητες δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων.

Οικοδόμηση εμπιστοσύνης στην επίλυση προβλημάτων - μάθετε μεθόδους για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των μαθητών στη δημιουργική επίλυση προβλημάτων και στη λήψη αποφάσεων.

Πρώθηση της εφαρμογής σε πραγματικό κόσμο - συνδέστε τις εργασίες με τις προκλήσεις του πραγματικού κόσμου.

Αξιολόγηση στρατηγικών επίλυσης προβλημάτων - μάθετε να αξιολογείτε την αποτελεσματικότητα των στρατηγικών χρησιμοποιώντας διαμορφωτικές και συνοπτικές αξιολογήσεις.

Ενότητα 6: Γενικό θεωρητικό υπόβαθρο

Το θεωρητικό υπόβαθρο για τη δημιουργική σκέψη και την επίλυση προβλημάτων, ειδικά για τους μαθητές με ειδικές ανάγκες, έχει τις ρίζες του σε διάφορες βασικές ψυχολογικές, γνωστικές και εκπαιδευτικές θεωρίες.

Οι θεωρίες γνωστικής ανάπτυξης, όπως αυτές των Piaget και Vygotsky, παρέχουν πληροφορίες για το πώς οι μαθητές επεξεργάζονται τις πληροφορίες και αναπτύσσουν δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων. Τα στάδια γνωστικής ανάπτυξης του Piaget υπογραμμίζουν ότι οι ικανότητες επίλυσης προβλημάτων εξελίσσονται με την ωριμότητα, αν και οι μαθητές με ειδικές ανάγκες μπορεί να ακολουθούν διαφορετικές αναπτυξιακές πορείες, απαιτώντας εξειδικευμένη υποστήριξη. Η κοινωνικοπολιτισμική θεωρία του Vygotsky δίνει έμφαση στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις στη μάθηση, ιδιαίτερα μέσω της Ζώνης της Προσεγγιστικής Ανάπτυξης (ΖΠΑ), όπου οι εργασίες είναι πλασιωμένες ακριβώς πέρα από την ανεξάρτητη ικανότητα του μαθητή. Αυτή η προσέγγιση είναι ζωτικής σημασίας για τους μαθητές με SEN, καθώς η καθοδηγούμενη μάθηση μπορεί να ενισχύσει τις γνωστικές και δημιουργικές τους ικανότητες.

Η θεωρία της εκτελεστικής λειτουργίας, η οποία περιλαμβάνει τη μνήμη εργασίας, τη γνωστική ευελιξία και τον ανασταλτικό έλεγχο, είναι απαραίτητη για την επίλυση προβλημάτων και τη δημιουργικότητα. Οι μαθητές με ΕΑΕ, ιδίως εκείνοι με ΔΕΠΥ, αυτισμό ή νοητική αναπηρία, μπορεί να αντιμετωπίζουν προκλήσεις σε αυτούς τους τομείς. Οι στοχευμένες παρεμβάσεις μπορούν να βελτιώσουν τη γνωστική ευελιξία, βοηθώντας τους μαθητές να προσαρμόσουν τη σκέψη τους και την προσέγγισή τους στα προβλήματα.

Οι έννοιες της **αποκλίνουσας και της συγκλίνουσας σκέψης** του Guilford διακρίνουν μεταξύ της δημιουργίας πολλαπλών λύσεων (αποκλίνουσα σκέψη) και της εύρεσης μιας μόνο σωστής απάντησης (συγκλίνουσα σκέψη). Ενώ η αποκλίνουσα σκέψη προάγει τη δημιουργικότητα, οι μαθητές με SEN μπορεί να δυσκολεύονται με αυτήν, συχνά επιλέγοντας τη συγκλίνουσα σκέψη λόγω άκαμπτων γνωστικών προτύπων. Δομημένες ασκήσεις για την ενθάρρυνση της αποκλίνουσας σκέψης μπορούν να ξεκλειδώσουν το δημιουργικό τους δυναμικό.

Τα πλαίσια **κοινωνικής-συναισθηματικής μάθησης (SEL)**, που εστιάζουν στη συναισθηματική ρύθμιση και την ανθεκτικότητα, είναι επίσης ζωτικής σημασίας για την επίλυση προβλημάτων. Πολλοί μαθητές με SEN αντιμετωπίζουν συναισθηματικά εμπόδια που εμποδίζουν την εμπλοκή τους σε δημιουργικές εργασίες. Η SEL προωθεί την αυτογνωσία, τη ρύθμιση, την κοινωνική ευαισθητοποίηση και τις δεξιότητες σχέσεων, όλα ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική μάθηση.

Συμπερασματικά, ο συνδυασμός θεωριών γνωστικής ανάπτυξης, μοντέλων εκτελεστικής λειτουργίας, πλαισίων δημιουργικής σκέψης και SEL μπορεί να καθοδηγήσει τους εκπαιδευτικούς στο σχεδιασμό προσαρμοσμένων παρεμβάσεων. Οι προσεγγίσεις αυτές βοηθούν τους μαθητές με ΣΑΕ να αναπτύξουν δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και δημιουργικότητας, προωθώντας περιβάλλοντα μάθησης χωρίς αποκλεισμούς και αποτελεσματικά.

Ενότητα 6: Αναφορές

- Diamond, A. (2013). Εκτελεστικές λειτουργίες. Ετήσια Επιθεώρηση Ψυχολογίας, 64, 135-168.
- Zelazo, P. D., & Carlson, S. M. (2012). Η ανάπτυξη της εκτελεστικής λειτουργίας στην πρώιμη παιδική ηλικία. Στο Handbook of Developmental Cognitive Neuroscience (σσ. 131-144). MIT Press.
- Sweller, J., Ayres, P., & Kalyuga, S. (2011). Cognitive Load Theory. Springer Science & Business Media.
- Bransford, J. D., Brown, A. L., & Cocking, R. R. (2000). Πώς μαθαίνουν οι άνθρωποι: Μυαλό, Εμπειρία και Σχολείο. National Academy Press.
- Guilford, J. P. (1956). The Structure of Intellect. Psychological Bulletin, 53(4), 267-293.
- Runco, M. A. (2014). Δημιουργικότητα και αποκλίνουσα σκέψη: Μια προσέγγιση συγκεκριμένης εργασίας. Lawrence Erlbaum Associates.
- Gross, J. J. (2002). Ρύθμιση των συναισθημάτων: Συναισθηματικές, γνωστικές και κοινωνικές συνέπειες. Ψυχοφυσιολογία, 39(3), 281-291.
- Zins, J. E., & Elias, M. J. (2007). Κοινωνική και συναισθηματική μάθηση: Προώθηση της ανάπτυξης όλων των μαθητών. ASCD.
- Άρθρα:
- Vygotsky, L. S. (1978). Ο νους στην κοινωνία: Η ανάπτυξη των ανώτερων ψυχολογικών διεργασιών. Harvard University Press.
- Siegler, R. S. (2006). Emerging Minds: Η διαδικασία της αλλαγής στη σκέψη των παιδιών. Oxford University Press.
- Kunda, Z., & O'Reilly, R. C. (2018). Γνωστική ευελιξία και μνήμη. Journal of Cognitive Neuroscience, 30(4), 423-441.
- Baker, D., & Cernaianu, S. (2017). Peer Learning: Πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διευκολύνουν την κοινωνική αλληλεπίδραση για την υποστήριξη της μάθησης σε μαθητές με ειδικές ανάγκες. Journal of Special Education, 51(3), 142-149.
- Tharp, R. G., & Gallimore, R. (1988). Rousing Minds to Life: Διδασκαλία, μάθηση και σχολική εκπαίδευση σε κοινωνικό πλαίσιο. Cambridge University Press.
- Custer, D., & Jarvis, J. (2018). Πολυαισθητηριακή μάθηση για μαθητές με SEN: Στρατηγικές για την εφαρμογή στην τάξη. Journal of Special Education Technology, 33(1), 17-30.

Ενότητα 6.1: Η σημασία της δημιουργικής σκέψης. Δεξιότητες δημιουργικής σκέψης και πώς να τις αναπτύξετε

Μαθησιακές ανάγκες της Ενότητας 6.1

Η δημιουργική σκέψη είναι σημαντική γιατί μας επιτρέπει να προσεγγίζουμε τα προβλήματα και τις προκλήσεις με νέους, καινοτόμους τρόπους. Ενισχύει την ευελιξία και την προσαρμοστικότητα, βοηθώντας μας να βρούμε μοναδικές λύσεις που άλλοι μπορεί να παραβλέπουν. Η δημιουργική σκέψη ενθαρρύνει επίσης την εξερεύνηση και τον πειραματισμό, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε ανακαλύψεις σε διάφορους τομείς, είτε στην εκπαίδευση, είτε στις επιχειρήσεις, είτε στην προσωπική ανάπτυξη. Τελικά, μας δίνει τη δυνατότητα να σκεφτόμαστε πέρα από τα συμβατικά και να κάνουμε ουσιαστική πρόοδο.

Για να αναπτύξετε τη δημιουργική σκέψη, είναι σημαντικό να ξεκινήσετε κάποιες δημιουργικές συνήθειες, όπως η υιοθέτηση της περιέργειας και η εξερεύνηση νέων θεμάτων ή προοπτικών. Εξασκηθείτε στον καταιγισμό ιδεών δημιουργώντας πολλαπλές λύσεις σε προβλήματα και μη φοβάστε να πάρετε ρίσκα ή να κάνετε λάθη. Αλλάξτε το περιβάλλον σας και συνεργαστείτε με άλλους για να πυροδοτήσετε νέες ιδέες. Ασχοληθείτε με δημιουργικά χόμπι και αφήστε χρόνο για ονειροπολήσεις, καθώς μπορούν να βοηθήσουν στην τόνωση της δημιουργικότητας και σε νέες ιδέες.

Οι δεξιότητες δημιουργικής σκέψης είναι:

Η γνωστική ευελιξία, η ικανότητα προσαρμογής της σκέψης σε νέες καταστάσεις, είναι **ζωτικής σημασίας για την επίλυση προβλημάτων**. Η έρευνα δείχνει ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες, ιδίως εκείνα που ανήκουν στο φάσμα του αυτισμού, μπορεί να δυσκολεύονται με την ευελιξία, καθιστώντας την ανάπτυξή της απαραίτητη στην εκπαίδευση.

Η δημιουργική σκέψη, και ιδιαίτερα η αποκλίνουσα σκέψη (η ικανότητα παραγωγής πολλαπλών ιδεών από μία και μόνο προτροπή), είναι ζωτικής σημασίας. Η αποκλίνουσα σκέψη, η οποία εισήχθη από τον Guilford (1956), έρχεται σε αντίθεση με τη συγκλίνουσα σκέψη, η οποία επικεντρώνεται σε μεμονωμένες απαντήσεις. Η εξάσκηση της αποκλίνουσας σκέψης μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές SEN να απελευθερωθούν από την άκαμπτη σκέψη, προωθώντας την ευελιξία και την καινοτομία.

Η κοινωνική και συναισθηματική ρύθμιση είναι ζωτικής σημασίας για τη διαχείριση των συναισθημάτων κατά τη διάρκεια της επίλυσης προβλημάτων. Η συναισθηματική ρύθμιση αποτελεί βασική πτυχή της Κοινωνικο-Συναισθηματικής Μάθησης (ΚΣΜ), βοηθώντας τους μαθητές να διατηρήσουν την εστίαση και τη δημιουργικότητα.

Η μεταγνωστική επίγνωση - το να σκέφτεται κανείς για το πώς σκέφτεται - αποτελεί συχνά πρόκληση για τους μαθητές SEN. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να καθοδηγήσουν τους μαθητές να προβληματιστούν σχετικά με τις διαδικασίες επίλυσης προβλημάτων, βελτιώνοντας την ικανότητά τους να αξιολογούν και να προσαρμόζουν τις στρατηγικές τους.

Η συνεργασία και η αλληλοδιδασκτική μάθηση, με βάση τη Ζώνη της Άμεσης Ανάπτυξης (ZAA) του Vygotsky, είναι σημαντικές για την ανάπτυξη κοινωνικών και ομαδικών δεξιοτήτων. Η μάθηση από ομότιμους παρέχει υποστήριξη από ικανότερους συμμαθητές, ενισχύοντας τη μάθηση.

Η προσαρμογή και η διαφοροποίηση είναι ζωτικής σημασίας για τους μαθητές με SEN. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να προσαρμόζουν την υποστήριξη στις ατομικές ανάγκες, εξασφαλίζοντας τη σωστή ισορροπία μεταξύ πρόκλησης και υποστήριξης για την ανάπτυξη δημιουργικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων.

Η χρήση οπτικών και αισθητηριακών εργαλείων συμβάλλει στη γεφύρωση των γνωστικών κενών, ιδίως για τους μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες. Οι αισθητηριακές εμπειρίες, όπως τα οπτικά μέσα και οι πρακτικές εργασίες, βελτιώνουν τη δέσμευση και τη συγκράτηση.

Η οικοδόμηση ανθεκτικότητας και στρατηγικών αντιμετώπισης είναι απαραίτητη σε δημιουργικά πλαίσια και πλαίσια επίλυσης προβλημάτων. Η προώθηση της νοοτροπίας ανάπτυξης και η θεώρηση των αποτυχιών ως ευκαιριών μάθησης ενθαρρύνει την επιμονή και την ανθεκτικότητα των μαθητών.

Ειδικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση και την υποστήριξη

Η δημιουργική σκέψη συνδυάζει την εμπειρία και την παραγωγή ιδεών αποφεύγοντας τις ορθόδοξες λύσεις. Η ουσία της διαδικασίας περιλαμβάνει την παρατήρηση των προβλημάτων από μια νέα οπτική γωνία και την επίλυσή τους μέσω πιο αντισυμβατικών λύσεων. Η παραγωγή καινοτόμων ιδεών είναι ιδιαίτερα σημαντική στην περίπτωση αυτή. Μέσω της δημιουργικότητας σπάνε τα καθιερωμένα πρότυπα και καταλήγουν σε καινοτόμες λύσεις. Οι δεξιότητες δημιουργικής σκέψης δεν είναι συνήθως έμφυτες και οι άνθρωποι μπορούν να τις αναπτύξουν από νεαρή ηλικία μέσω διαφόρων τεχνικών. Αυτή είναι επίσης μία από τις κύριες προκλήσεις για τους εκπαιδευτικούς, καθώς δεν υπάρχει προηγούμενη μάθηση που να εμπλέκεται σε αυτή τη διαδικασία. Οι δεξιότητες δημιουργικής σκέψης προϋποθέτουν ευελιξία, ανεξάρτητη σκέψη, καχυποψία, παρατήρηση, αυθεντικότητα, άνοιγμα γενικά και άνοιγμα στην καινοτομία, αναλυτική σκέψη, έλλειψη προκαταλήψεων, λεπτομέρεια. Οι προσεγγίσεις και οι τεχνικές για την ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων μπορεί να είναι διαφορετικές - Brainstorming, Mind mapping, Role-play, Lotus blossom technique, Reframing, Six thinking hats. Η εφαρμογή αυτών των τεχνικών θα επιτρέψει στους εκπαιδευτές να επιτύχουν καλύτερα αποτελέσματα με τους μαθητές. Ένας από τους πρώτους συγγραφείς που προσδιόρισε τη δημιουργική σκέψη ήταν ο Rhodes (1961) μέσω των "4Ps". Σε αυτά περιλαμβάνονται:

- Πρόσωπο (χαρακτηριστικά προσωπικότητας και διαθέσεις ενός ατόμου),
- Διαδικασία (η παρατηρήσιμη μάθηση και σκέψη που εμπλέκεται σε μια δημιουργική πράξη),
- Προϊόν (το τελικό αποτέλεσμα), και
- Τύπος (το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών παραγόντων).

Οι Guilford (1950) και Torrance (1966) αξιολογούν τη δημιουργική σκέψη με την καταμέτρηση των ιδεών. Ο Lassig (2013) προτείνει ότι το παιχνίδι με υπάρχουσες και νέες ιδέες οδηγεί σε δημιουργικές διαδικασίες όπως η προσαρμογή και η σύνθεση. Οι Plucker κ.ά. (2004) και οι Sternberg & Lubart (1999) υποστηρίζουν ότι τα δημιουργικά προϊόντα πρέπει να είναι νέα, αλλά οι Smith και Smith (2010) αναφέρουν ότι αν μια ιδέα είναι νέα για τον μαθητή, είναι δημιουργική. Ερευνητές όπως οι Dickens & Flynn (2001) δίνουν έμφαση στην ανάπτυξη της σκέψης, ιδιαίτερα της δημιουργικής σκέψης, η οποία είναι ζωτικής σημασίας σε διάφορους τομείς (Feist & Gorman, 1998- Cropley, 1990).

Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα της Ενότητας 6.1

Γνώση

- Να γνωρίζουν ότι η δημιουργική σκέψη δεν είναι έμφυτη και μπορεί να αναπτυχθεί.
- Να κατανοήσουν ότι οι δεξιότητες δημιουργικής σκέψης είναι ένας συνδυασμός πολλών δεξιοτήτων σε διάφορους τομείς.
- Να κατανοήσουν τη φύση της δημιουργικής σκέψης.
- Να προσδιορίσετε με μεγάλη ακρίβεια το πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί.
- Να ανακαλύψετε με ποιες δεξιότητες δημιουργικής σκέψης μπορεί να λυθεί το πρόβλημα.
- Να διακρίνουν δεξιότητες δημιουργικής σκέψης.

Δεξιότητες

- Να είναι σε θέση να συνδυάζει πολλές ιδέες για να επιτύχει τη σωστή λύση.
- Να διαχειρίζεται όλες τις δεξιότητες κατευθύνοντάς τις προς μια δημιουργική κατεύθυνση.
- Να επιτυγχάνεται ποικιλία στην παραγωγή ιδεών, με στόχο να είναι και καλής ποιότητας.
- Να εκτελείτε ιδέες όσο το δυνατόν περισσότερο.
- Να επιτευχθεί η ολοκλήρωση των διαδικασιών για την ανάπτυξη της δημιουργικής σκέψης.
- Να λειτουργεί συνδυάζοντας διαφορετικές μεθόδους για την επίτευξη δημιουργικής σκέψης.
- Να σχεδιάζουν νέες γνώσεις χρησιμοποιώντας δημιουργική σκέψη.

Στάσεις

- Να αισθανόμαστε ελεύθεροι να εκφράζουμε τις ιδέες μας.
- Να πιστεύουμε ότι μπορούμε πάντα να χτίζουμε πάνω σε αυτό που έχουμε επιτύχει.
- Να περιμένετε ένα πλαίσιο δεξιοτήτων δημιουργικής σκέψης.
- Να θεωρήσουμε ότι με τη χρήση διαφορετικών μεθόδων μπορούμε να επιτύχουμε καλύτερα αποτελέσματα.
- Να εκτιμήσουν τις ικανότητες δημιουργικής σκέψης όλων των μελών της συλλογικότητας.
- Να σέβονται τις προσπάθειες που καταβάλλουν οι άλλοι στη διαδικασία ανάπτυξης δεξιοτήτων δημιουργικής σκέψης.

Προτεινόμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης για την Ενότητα 6.1

Ποια θεωρητικά στοιχεία χρησιμοποιούνται εδώ;	Συνιστώμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης	Δραστηριότητες (κουίζ, παιχνίδι, συντονισμένη συζήτηση, μελέτη περίπτωσης, επίσκεψη, καλεσμένος κ.λπ.)
• Γνωστική ευελιξία • Δημιουργική σκέψη και αποκλίνουσα σκέψη	• Γιατί πιστεύετε ότι η δημιουργική σκέψη είναι σημαντική;	N/A

(βλέπε "Πρόσθετο υλικό": Δεξιότητες δημιουργικής σκέψης - Ένα άρθρο ανασκόπησης)	• Πώς μπορεί η δημιουργική σκέψη να είναι χρήσιμη στην καθημερινή μας ζωή;	
• Δημιουργική σκέψη και αποκλίνουσα σκέψη	• Πιστεύετε ότι η ανάγνωση βιβλίων μυθοπλασίας ή η παρακολούθηση ντοκιμαντέρ βοηθούν στην ανάπτυξη της δημιουργικότητάς μας;	M6.A1
• Δημιουργική σκέψη και αποκλίνουσα σκέψη	• Πιστεύετε ότι είναι σημαντικό να ορίσετε καλά ένα πρόβλημα προτού κάνετε κάτι γι' αυτό; • Πρέπει να δοκιμάσουμε όλες τις ιδέες που έχουμε και μετά να αποφασίσουμε τη λύση; Ή να σκεφτούμε την καλύτερη λύση και μετά να τη δοκιμάσουμε;	M6.A2
• Όλα	• Είναι σημαντικό να γνωρίζετε τις τεχνικές δημιουργικής επίλυσης; Γιατί; • Μήπως κερδίζουμε χρόνο όταν μαθαίνουμε πρώτα να διερευνούμε διαφορετικές λύσεις και μετά να αναλαμβάνουμε δράση; • Ποιος είναι ο κίνδυνος αν δεν διερευνήσουμε τα πιθανά αποτελέσματα; • Πιστεύετε ότι η φαντασία είναι χρήσιμη σε δύσκολες καταστάσεις;	M6.A3

Συμβουλές για εκπαιδευτές και συντονιστές

Βεβαιωθείτε ότι δίνετε αρκετό χρόνο για απαντήσεις. Καθιέρωση αποδοχής. Δημιουργήστε μια θετική ατμόσφαιρα στην αίθουσα για να τονώσετε τη ροή των ιδεών.

Πρόσθετο υλικό

Ε 6.1/1: Δεξιότητες δημιουργικής σκέψης - Ένα άρθρο ανασκόπησης

Τι είναι αυτό;

Ο κύριος στόχος αυτού του παρόντος ερευνητικού άρθρου ήταν να παράσχει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δεξιότητες δημιουργικότητας που είναι μεταξύ των πιο περιζήτητων δεξιοτήτων ζωής και εργασίας στον 21ο αιώνα, καθώς η καινοτόμος σκέψη, η επίλυση προβλημάτων ή η ικανότητα κριτικής σκέψης είναι η κριτικά προκαταρκτική ικανότητα των παγκόσμιων πολιτών σε

διαφοροποιημένες κοινωνίες. Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τα τελευταία χρόνια, ως εκ τούτου, δίνει έμφαση στην προώθηση της ικανότητας δημιουργικής σκέψης, διότι ο "εγκέφαλος" θα αντικαταστήσει τη "δύναμη" μέσα στην εποχή της οικονομίας της γνώσης με τον έντονο διεθνή ανταγωνισμό. Η δημιουργικότητα θα κάνει κάποιον να κινηθεί "πλάγια" για να κάνει διαφορετικές αντιλήψεις, διαφορετικές έννοιες και διαφορετικά σημεία εισόδου. Θα χρησιμοποιήσει διάφορες μεθόδους, συμπεριλαμβανομένων των προκλήσεων, για να διαλευκάνει τα ζητήματα. Η δημιουργικότητα έχει πολλά να δοκιμάσει με την αντίληψη για να βάλει μπροστά διαφορετικές απόψεις. Οι διάφορες απόψεις δεν φαίνεται να προέρχονται από το αντίθετο αλλά παράγονται ανεξάρτητα. Υπό αυτή την έννοια, η δημιουργικότητα έχει να κάνει με την εξερεύνηση, όπως η αντίληψη έχει να κάνει με την εξερεύνηση.

Πού μπορώ να το βρω;

https://www.researchgate.net/publication/349003763_Creative_Thinking_skills_-A_Review_article

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Γνωστική ευελιξία.

Απευθύνεται σε εκπαιδευτές/διαμορφωτές που επιθυμούν να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους σχετικά με τις διάφορες επιστημονικές προσεγγίσεις για να υποστηρίξουν την εκπαιδευτική διαδικασία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Ε 6.1/2: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΣΚΕΨΗ: Ορισμός και δομή

Τι είναι αυτό;

Το ACER (Αυστραλιανό Συμβούλιο Εκπαιδευτικής Έρευνας) εξέτασε την εκτεταμένη βιβλιογραφία σχετικά με τη δημιουργική σκέψη και ανέπτυξε έναν ορισμό και ένα πλαίσιο που συνθέτουν και εναρμονίζουν υπάρχουσα θεωρία και έρευνα σχετικά με τη δημιουργική σκέψη. Το πλαίσιο αυτό αναπτύχθηκε για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη διδασκαλία και την αξιολόγηση της δημιουργικής σκέψης. Το πλαίσιο σκιαγραφεί τις διαδικασίες δημιουργικής σκέψης κατά μήκος των καθορισμένων κατευθύνσεων και πτυχών που βασίζονται σε μια στέρεη αποδεικτική βάση. Οι πτυχές που περιέχονται στο πλαίσιο έχουν σχεδιαστεί ώστε να παρέχουν σαφή ορισμό για τη διδασκαλία και να αποτελούν τη βάση της αξιολόγησης.

Πού μπορώ να το βρω;

https://research.acer.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1038&context=ar_misc

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Όλα τα θεωρητικά στοιχεία αυτής της Ενότητας.

Απευθύνεται σε εκπαιδευτές/διαμορφωτές που επιθυμούν να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους σχετικά με τις διάφορες επιστημονικές προσεγγίσεις για να υποστηρίξουν την εκπαιδευτική διαδικασία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Ε 6.1/3: Πώς να διδάξετε τη συγκλίνουσα και την αποκλίνουσα σκέψη: Ορισμός, παραδείγματα, πρότυπα και άλλα.

Τι είναι αυτό;

Η συγκλίνουσα και η αποκλίνουσα σκέψη είναι αντίθετες, αλλά και οι δύο έχουν θέση στα καθημερινά σας μαθήματα. Ο Αμερικανός ψυχολόγος JP Guilford επινόησε τους όρους τη δεκαετία του 1950, οι οποίοι πήραν τα ονόματά τους από τις διαδικασίες επίλυσης προβλημάτων που περιγράφουν. Η συγκλίνουσα σκέψη περιλαμβάνει την εκκίνηση με κομμάτια πληροφοριών, που συγκλίνουν γύρω από μια λύση. Η αποκλίνουσα σκέψη, από την άλλη πλευρά, ξεκινά με μια προτροπή που ενθαρρύνει τους μαθητές να σκεφτούν κριτικά, αποκλίνοντας προς ξεχωριστές απαντήσεις. Επιπλέον, η ικανότητα χρήσης των στυλ σκέψης -- ανεξάρτητα και μαζί -- είναι κρίσιμη σε πολλά έργα, ομαδικές δραστηριότητες και μορφές αξιολόγησης. Γι' αυτό είναι ζωτικής σημασίας να παρέχονται ευκαιρίες για την εφαρμογή της συγκλίνουσας και της αποκλίνουσας σκέψης, προσφέροντας παράλληλα σκαλωσιές και συμπληρωματική διδασκαλία.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://www.prodigygame.com/main-en/blog/convergent-divergent-thinking/>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Διαφορετική και συγκλίνουσα σκέψη.

Απευθύνεται σε εκπαιδευτές/διαμορφωτές που επιθυμούν να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους, να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να βρουν νέες τεχνικές και μεθόδους για να υποστηρίξουν την εκπαιδευτική διαδικασία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Ε 6.1/4: Διδασκαλία των μικρών μαθητών σε δεξιότητες αυτο-κατανόησης

Τι είναι αυτό;

Η διδασκαλία δεξιοτήτων αυτο-κατανόησης στους νεαρούς μαθητές είναι απαραίτητη για να τους βοηθήσει να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους και να πλοηγηθούν σε δύσκολες καταστάσεις. Αυτό το άρθρο διερευνά αποτελεσματικές στρατηγικές και τεχνικές που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς για να εισαγάγουν την ενσυνειδητότητα, τις ασκήσεις αναπνοής και τις πρακτικές συναισθηματικής ρύθμισης στα παιδιά, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα και τη συναισθηματική ευημερία.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://www.edutopia.org/article/teaching-young-learners-self-calming-skills>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Κοινωνικο-συναισθηματική μάθηση.

Απευθύνεται σε εκπαιδευτές/διαμορφωτές που επιθυμούν να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους, να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να βρουν νέες τεχνικές και μεθόδους για να υποστηρίξουν την εκπαιδευτική διαδικασία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Ενότητα 6.2: Διαδικασία δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων. Προσεγγίσεις για τον ορισμό του προβλήματος

Μαθησιακές ανάγκες της Ενότητας 6.2

Η ενότητα θα εφοδιάσει τους εκπαιδευτικούς με στρατηγικές για να βοηθήσουν τους μαθητές με ειδικές ανάγκες να αναπτύξουν βασικές δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων, ενισχύοντας τη δημιουργικότητα, την ανθεκτικότητα και την αυτοπεποίθηση. Παρέχει ένα ευέλικτο πλαίσιο που μπορεί να προσαρμοστεί για να καλύψει τις ατομικές ανάγκες και να προωθήσει τη μακροπρόθεσμη επιτυχία.

Μαθησιακές ανάγκες που αντιμετωπίζονται:

- **Γνωστική υποστήριξη:** Οι εκπαιδευτικοί θα μάθουν στρατηγικές για την απλοποίηση πολύπλοκων προβλημάτων για μαθητές με γνωστικές ή μαθησιακές δυσκολίες.
- **Κοινωνική-συναισθηματική υποστήριξη:** Τεχνικές για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων σε μαθητές με ΔΦΑ και για να γίνουν τα διαπροσωπικά προβλήματα πιο προσιτά.
- **Αισθητηριακή ευαισθησία:** Πρακτικά εργαλεία για τη δημιουργία περιβαλλόντων επίλυσης προβλημάτων για μαθητές με αισθητηριακές ευαισθησίες.
- **Διαφοροποιημένη μάθηση:** Δημιουργία ενταξιακών, διαφοροποιημένων μαθησιακών εμπειριών που λαμβάνουν υπόψη τα μοναδικά δυνατά σημεία και τις προκλήσεις των μαθητών με ειδικές ανάγκες.
- **Εμπιστοσύνη στην επίλυση προβλημάτων:** Βοηθώντας τους μαθητές να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση μέσω σαφών, εφαρμόσιμων και προσαρμόσιμων στρατηγικών.

Για φοιτητές:

- **Καθορισμός του προβλήματος:** Η δημιουργική σκέψη μπορεί να εφαρμοστεί ακόμη και όταν το πρόβλημα δεν είναι σαφώς καθορισμένο. Αυτό ενθαρρύνει ανοιχτές λύσεις, σε αντίθεση με τις συμβατικές μεθόδους.
- **Οφέλη της δημιουργικής σκέψης:** Η δημιουργική σκέψη βοηθά τους μαθητές να βρίσκουν λύσεις σε πολύπλοκα προβλήματα, να προσαρμόζονται στις αλλαγές και να προωθούν την καινοτομία και την ανάπτυξη. Τους προετοιμάζει να προσαρμόζονται γρήγορα σε νέες προκλήσεις.

Αρχές επίλυσης προβλημάτων: Εξισορρόπηση της αποκλίνουσας και της συγκλίνουσας σκέψης, διαμόρφωση των προβλημάτων ως ερωτήσεων για την εξεύρεση άμεσων απαντήσεων, παραγωγή ιδεών χωρίς απόρριψη αντισυμβατικών ιδεών και εστίαση στα θετικά.

Ειδικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση και την υποστήριξη

Η κοινωνικοπολιτισμική θεωρία του Vygotsky: Vygotsky δίνει έμφαση στην κοινωνική αλληλεπίδραση και τα πολιτισμικά εργαλεία στη γνωστική ανάπτυξη. Η έννοια της σκαλωσιάς του είναι το κλειδί για τη δημιουργική επίλυση προβλημάτων - οι εκπαιδευτικοί μπορούν να προσφέρουν δομημένη υποστήριξη και να τη μειώνουν σταδιακά καθώς οι μαθητές γίνονται πιο ανεξάρτητοι. Χρησιμοποιώντας καθοδηγούμενες αλληλεπιδράσεις, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να ορίσουν τα προβλήματα, να τα αναλύσουν και να δημιουργήσουν λύσεις. Η Ζώνη της Άμεσης Ανάπτυξης (ZPD) είναι ζωτικής σημασίας, βοηθώντας τους μαθητές να επεκτείνουν τις ικανότητές τους στην επίλυση προβλημάτων λίγο πέρα από το τρέχον επίπεδό τους.

Η θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης του Gardner: Gardner υποστηρίζει ότι η νοημοσύνη αποτελείται από πολλαπλές ικανότητες, όπως η γλωσσική, η λογικομαθηματική, η χωρική και άλλες. Στην επίλυση προβλημάτων, η θεωρία αυτή ενθαρρύνει τη χρήση διαφόρων προσεγγίσεων για την αξιοποίηση των δυνατών σημείων των μαθητών. Για παράδειγμα, οι μαθητές με χωρική νοημοσύνη μπορεί να ωφεληθούν από οπτικά βοηθήματα, ενώ εκείνοι με διαπροσωπική νοημοσύνη μπορεί να ευδοκιμήσουν στη συνεργατική εργασία. Αυτό επιτρέπει την προσαρμοσμένη, δημιουργική επίλυση προβλημάτων.

Το μοντέλο δημιουργικότητας Wallas: Το μοντέλο Wallas περιλαμβάνει τέσσερα στάδια: (διάλειμμα για να επιτραπεί η υποσυνείδητη σκέψη), φωτισμός (η στιγμή "αχά") και επαλήθευση (δοκιμή λύσεων). Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να καθοδηγήσουν τους μαθητές σε αυτά τα στάδια, βοηθώντας τους να ορίσουν τα προβλήματα, να κάνουν διαλείμματα και να βελτιώσουν τις ιδέες τους κατά το στάδιο του φωτισμού.

Το μοντέλο δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων (CPS): Το CPS χωρίζει τη δημιουργική διαδικασία σε στάδια: Δημιουργία ιδεών, ανάπτυξη λύσεων και εφαρμογή λύσεων. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν το CPS για να βοηθήσουν τους μαθητές να αναλύσουν συστηματικά τα προβλήματα, να σκεφτούν λύσεις και να τις αξιολογήσουν, προωθώντας την ευέλικτη σκέψη.

Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα της Ενότητας 6.2

Γνώση

- Να γνωρίζετε ότι η ικανότητα ενός ατόμου να επιλύει προβλήματα αναπτύσσει τη ζωή του.
- Η κατανόηση έχει μια ακολουθία σταδίων στην αναζήτηση λύσης σε ένα πρόβλημα.
- Να κατανοήσετε ποια είναι η διαδικασία για την εξεύρεση λύσης.
- Να εντοπίζουν τις διάφορες επιλογές για την επίτευξη μιας σωστής λύσης σε ένα δεδομένο πρόβλημα.
- Να ανακαλύψετε τους τρόπους και τις τεχνικές για την επίτευξη της ακριβέστερης λύσης.
- Να διακρίνετε τις νοητικές προσεγγίσεις για την επίλυση του προβλήματος.

Δεξιότητες

- Να είναι σε θέση μέσω της δημιουργικής σκέψης να επιλύει προβλήματα στον τομέα ενδιαφέροντος.
- Διαχείριση της διαδικασίας διατύπωσης του προβλήματος και των βημάτων για την επίλυσή του.
- Για να επιτύχετε ταχύτερα θετικά αποτελέσματα σε προβλήματα στα οποία αναζητάτε λύση.
- Να εκτελείτε διάφορες τεχνικές σκέψης για να βοηθήσετε τη διαδικασία.
- Να επιτύχετε καλύτερα αποτελέσματα με τη χρήση διαφορετικών τεχνικών σκέψης.
- Να λειτουργεί με διαφορετικές μεθόδους σκέψης, καταφέροντας να τις συνδυάζει επιστημονικά για να καταλήξει στη σωστή λύση.
- Να σχεδιάζετε τη διαδικασία σύμφωνα με τη δική σας κρίση και μέσω των γνώσεων που αποκτήσατε από την εκπαίδευση.

Στάσεις

- Να νιώθουν αυτοπεποίθηση κατά τη διάρκεια των διαφόρων σταδίων της διαδικασίας δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων.
- Να πιστεύει στην επίτευξη αποτελεσμάτων μέσω της δημιουργικής σκέψης.
- Να περιμένετε ταχύτερη και αποτελεσματικότερη επίλυση προβλημάτων.
- Να θεωρήσουμε ότι μέσω τεχνικών σκέψης μπορούμε να επιτύχουμε καλύτερα αποτελέσματα από τον ορθόδοξο τρόπο.
- Να εκτιμούν τις ευκαιρίες που προσφέρει η διαδικασία δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων.
- Να σέβεται τη συμμετοχή όλων των μελών των ομάδων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Προτεινόμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης για την Ενότητα 6.2

Ποια θεωρητικά στοιχεία χρησιμοποιούνται εδώ;	Συνιστώμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης	Δραστηριότητες (κουίζ, παιχνίδι, συντονισμένη συζήτηση, μελέτη περίπτωσης, επίσκεψη, καλεσμένος κ.λπ.)
• Επίλυση προβλημάτων (βλ. "Πρόσθετο υλικό": Κονστρουκτιονισμός έναντι ινστροκτιονισμού)	• Πιστεύετε ότι πρέπει πάντα να προσαρμόζομαστε στις αλλαγές γύρω μας; Γιατί; Για το εγχείρημα του Νικόλα και της Μαρίας - γιατί είναι σημαντικό να προσαρμόζομαστε;	N/A
• Ορισμός του προβλήματος (βλέπε "Πρόσθετο υλικό": το πιο σημαντικό βήμα για την επιτυχία της λύσης σας και	• Πώς θα μπορούσαμε να αξιολογήσουμε μια απόφαση που πήραμε; Πώς ξέρουμε αν η απόφαση είναι σωστή ή λάθος;	Δραστηριότητα M6.A4

πρέπει να υπάρχει πριν ακόμα και από την ιδέα σας)		
CPS MODEL και το Design Thinking (βλ. "Πρόσθετο υλικό": Επιλύετε το σωστό πρόβλημα;)	Πιστεύετε ότι το να κάνετε πολλές ερωτήσεις είναι χρήσιμο για την επίλυση προβλημάτων;	Δραστηριότητα M6.A2

Συμβουλές για εκπαιδευτές και συντονιστές

Κατανόηση του γεγονότος ότι οι νέοι ενήλικες με SEN μπορεί να προσεγγίζουν τα προβλήματα με διαφορετικό τρόπο, απαιτώντας περισσότερη υποστήριξη στη διαμόρφωση και τον ορισμό των προβλημάτων.

Κατανόηση των ατομικών αναγκών: Επισκόπηση των κοινών μαθησιακών προκλήσεων για τους μαθητές με SEN και πώς επηρεάζουν την επίλυση προβλημάτων.

Πρόσθετο υλικό

Ε 6.2/1: "Λύνετε το σωστό πρόβλημα;" του Dwayne Spradlin

Τι είναι;

Διαδικτυακό άρθρο του Harvard Business Review. Η διαδικασία τεσσάρων βημάτων συνίσταται στην υποβολή μιας σειράς ερωτήσεων και στη χρήση των απαντήσεων για τη δημιουργία μιας δήλωσης προβλήματος που θα προκαλέσει νέες ιδέες από μια σειρά εμπειρογνομόνων.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://hbr.org/2012/09/are-you-solving-the-right-problem>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

CPS MODEL και η προσέγγιση Design Thinking.

Απευθύνεται σε εκπαιδευτές/διαμορφωτές που επιθυμούν να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους, να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να βρουν νέες τεχνικές και μεθόδους για να υποστηρίξουν την εκπαιδευτική διαδικασία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Ε 6.2/2: ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ - το πιο σημαντικό βήμα για την επιτυχία της λύσης σας και πρέπει να υπάρχει πριν από την ιδέα σας.

Τι είναι;

Το άρθρο εξηγεί ότι μόλις επιλέξετε (ή τροποποιήσετε) τρία βασικά ερωτήματα, θα έχετε όλα τα απαραίτητα στοιχεία για να ορίσετε με σαφήνεια ένα πρόβλημα. Ένα καλά καθορισμένο πρόβλημα θα πρέπει να έχει νόημα και να είναι ελκυστικό. Ένα σαφές σημάδι ενός κακού

προβλήματος είναι η παρουσία μιας αντίφασης - ενώ έχουμε έναν σαφή στόχο και μια υπόθεση για το πώς θα τον επιτύχουμε, αναγνωρίζουμε επίσης ότι κάτι εμποδίζει την πρόοδό μας.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://medium.com/design-for-innovation/defining-a-problem-the-most-important-step-for-the-success-of-your-solution-and-it-must-exist-ae8675d84860>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Ορισμός του προβλήματος.

Απευθύνεται σε εκπαιδευτές/διαμορφωτές που επιθυμούν να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους, να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να βρουν νέες τεχνικές και μεθόδους για να υποστηρίξουν την εκπαιδευτική διαδικασία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Ε 6.2/3: Κονστρουκτιβισμός έναντι ινστροκτιβισμού

Τι είναι;

Το κλασικό έργο του Papert ("Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas") επικεντρώνεται στο πώς οι νέοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία ως εργαλείο για τη δημιουργική επίλυση προβλημάτων. Εισάγει την ιδέα του "κονστρουκτιβισμού" - μάθηση μέσω της κατασκευής πραγμάτων - και δείχνει πώς μπορεί να ενισχύσει τη δημιουργικότητα και την καινοτομία στα παιδιά. Το άρθρο παρουσιάζει την ομιλία του Seymour Papert που έγινε μέσω τηλεδιάσκεψης ενώπιον εκπαιδευτικών στην Ιαπωνία. Μιλάει για τις κύριες διαφορές μεταξύ αυτών των δύο εννοιών και παρουσιάζει τα παραδείγματά του στην πράξη. Μιλάει για το μέλλον και για το πόσο σημαντικό είναι να σκεφτόμαστε και να είμαστε μέρος του.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://dailypapert.com/constructionism-vs-instructionism/>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Επίλυση προβλημάτων.

Απευθύνεται σε εκπαιδευτές/διαμορφωτές που επιθυμούν να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους, να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να βρουν νέες τεχνικές και μεθόδους για να υποστηρίξουν την εκπαιδευτική διαδικασία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Εμπνεόμενοι από αυτό το άρθρο, οι εκπαιδευτές θα μπορούσαν να φέρουν ένα σετ LEGO στην τάξη και να πειραματιστούν με την ομάδα των εκπαιδευομένων με τις έννοιες του κονστρουκτιβισμού και του διδακτισμού.

Ενότητα 6.3: Δημιουργία ιδεών και εκμάθηση εύρεσης λύσεων

Μαθησιακές ανάγκες της Ενότητας 6.3

Αυτή η ενότητα θα εφοδιάσει τους εκπαιδευτικούς με τα απαραίτητα εργαλεία και τις θεωρητικές προσεγγίσεις για να καθοδηγήσουν τους νέους ενήλικες με ειδικές ανάγκες μέσα από τη διαδικασία δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων. Εστιάζοντας σε πρακτικές τεχνικές, εξατομικευμένες προσεγγίσεις και μεθόδους χωρίς αποκλεισμούς, οι εκπαιδευτικοί θα ενδυναμώσουν τους μαθητές τους να γίνουν σίγουροι για την επίλυση προβλημάτων που μπορούν να παράγουν ιδέες και να βρίσκουν λύσεις σε πραγματικές προκλήσεις.

Η ουσία της παραγωγής ιδεών: είναι η πρακτική της σκέψης, της δημιουργίας, της ανάπτυξης, της επεξεργασίας, της ανάλυσης της λύσης και στη συνέχεια της εφαρμογής της. Το πιο σημαντικό είναι ο εντοπισμός του προβλήματος, στη συνέχεια μπορεί να βρεθεί λύση και αυτό μπορεί να συμβεί εγκαίρως.

Σκέψη κατά τη δημιουργία ιδεών: ο εγκέφαλος πρέπει να είναι συντονισμένος στο παιχνίδι. Να σταματήσει να κάνει κρίσεις και να σταματήσει να κρίνει. Η αξιολόγηση των ιδεών θα προκαλέσει αναστολή του μυαλού και θα σταματήσει τη δημιουργική διαδικασία.

Τεχνικές για τη δημιουργία ιδεών: ρευστή σκέψη, συνειρμοί, συζητήσεις, ονειροπόληση, οπτικοποιήσεις, λίστες ελέγχου, "ταξίδια στο πεδίο", αναλογίες, λίστες σφαλμάτων κ.λπ.

Διευκόλυνση της ομαδικής συνεργασίας: Σκεφτείτε-Ζευγάρια-Μοιραστείτε: Επιτρέποντας στους μαθητές πρώτα να σκεφτούν λύσεις ατομικά, στη συνέχεια να τις συζητήσουν με έναν συνεργάτη και τέλος να μοιραστούν τις ιδέες τους με την ομάδα. Ομαδικός καταιγισμός ιδεών: Δόμηση ομαδικών δραστηριοτήτων για την ενθάρρυνση διαφορετικών προοπτικών και συλλογικής δημιουργικότητας.

Ειδικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την κατανόηση και την υποστήριξη

Το πρώτο βήμα για να μάθουμε να βρίσκουμε μια λύση είναι να ορίσουμε με σαφήνεια το πρόβλημα. Αφού οριστεί, μπορούν να δημιουργηθούν ιδέες για την εξεύρεση της καλύτερης λύσης. Ορισμένες τεχνικές επικεντρώνονται στη δημιουργία πολλών ιδεών, με την προσδοκία ότι η ποσότητα θα οδηγήσει στη δημιουργικότητα. Ωστόσο, η ποσότητα από μόνη της μπορεί να μην αποδίδει πάντα, καθώς οι ιδέες μπορεί να είναι πολύ παρόμοιες. Άλλες μέθοδοι δίνουν προτεραιότητα στην ποικιλία, αναζητώντας ετερογενείς ιδέες, οι οποίες μπορεί να αποτελέσουν πρόκληση λόγω της καθήλωσης ή της επιρροής προηγούμενων ιδεών.

Η διαδικασία περιλαμβάνει διάφορα στάδια: καθορισμός του προβλήματος, συλλογή πληροφοριών, παραγωγή ιδεών (όπως ο καταιγισμός ιδεών), ταξινόμηση ιδεών, επιλογή των καλύτερων, τελειοποίησή τους, δοκιμή της λύσης και εφαρμογή της. Μετά την εφαρμογή, η ανάλυση επιδόσεων βοηθά στην ενημέρωση για μελλοντικά έργα. Οι μέθοδοι και τα βήματα ποικίλλουν ανάλογα με τον τομέα.

Βασικές έννοιες:

Σχεδιαστική σκέψη: που προάγει την ενσυναίσθηση και την κατανόηση, καθιστώντας το ιδιαίτερα χρήσιμο για την εμπλοκή μαθητών με ειδικές ανάγκες. Περιλαμβάνει πέντε στάδια: Συμπάθεια (κατανόηση των χρηστών), Καθορισμός (αποσαφήνιση του προβλήματος), Ιδεολογία (καταιγισμός ιδεών για λύσεις), Πρωτότυπο (δημιουργία πρώιμων εκδόσεων) και Δοκιμή (συλλογή ανατροφοδότησης και βελτίωση). Αυτή η επαναληπτική διαδικασία προωθεί τη συνεργασία και τη δημιουργικότητα.

Η θεωρία της νοοτροπίας του Dweck: Τονίζει τη σημασία της προώθησης της νοοτροπίας ανάπτυξης. Η νοοτροπία ανάπτυξης ενθαρρύνει τους μαθητές να βλέπουν τις προκλήσεις ως ευκαιρίες για μάθηση, οδηγώντας σε επιμονή και ανθεκτικότητα. Αντιδιαστέλλεται με τη σταθερή νοοτροπία, όπου οι ικανότητες θεωρούνται στατικές. Η νοοτροπία ανάπτυξης μπορεί να ενισχύσει τα κίνητρα, την επιτυχία και την προσωπική ανάπτυξη.

Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα της Ενότητας 6.3

Γνώση

- Να κατανοήσουν πώς να χρησιμοποιούν λίστες **υπέρ και κατά** ή **πίνακες** αποφάσεων για να βοηθήσουν τους μαθητές να αξιολογήσουν τη σκοπιμότητα των ιδεών τους.
- Να κατανοήσετε πώς να αποσαφηνίσετε ένα πρόβλημα
- Δημιουργία διαφορετικών προσεγγίσεων για την επίλυση προβλημάτων
- Να χρησιμοποιούν δομημένες ρουτίνες και σαφείς, οπτικές οδηγίες για να βοηθήσουν στον καθορισμό του προβλήματος και στη δημιουργία λύσεων.

Δεξιότητες

- Να είναι σε θέση να αναλύει πολύπλοκα προβλήματα σε μικρότερα, πιο διαχειρίσιμα μέρη.
- Χρήση **οπτικών βοηθημάτων** και **αφηγήσεων** που βοηθούν τους μαθητές να κατανοήσουν την ουσία του προβλήματος
- Χρήση κατευθυντήριων ερωτήσεων για τον σαφή προσδιορισμό του προβλήματος (π.χ. Ποια είναι η πρόκληση; Ποιος επηρεάζεται από αυτό το πρόβλημα; Ποιοι πόροι είναι διαθέσιμοι;)
- Να ενθαρρύνει τους μαθητές να δοκιμάσουν πολλαπλές λύσεις και να αναλογιστούν ποια λειτούργησε καλύτερα.
- Υποστήριξη των μαθητών να κατανοήσουν ότι η δοκιμή και το λάθος είναι ένα φυσικό μέρος της επίλυσης προβλημάτων.
- Να δημιουργηθεί ένα υποστηρικτικό περιβάλλον για τη δημιουργικότητα
- Να δημιουργηθεί ένας **ασφαλής χώρος όπου** οι μαθητές μπορούν να εκφράσουν τις ιδέες τους χωρίς το φόβο της κρίσης.

Στάσεις

- Να πιστεύουμε ότι η άποψη του καθενός είναι πολύτιμη
- Να σέβεται την ανάγκη των ανθρώπων για χρόνο και χώρο
- Να δημιουργηθεί ένας ασφαλής χώρος για να εκφράσουν οι μαθητές τις ιδέες τους χωρίς το φόβο της κρίσης
- Ενθάρρυνση της ανάληψης κινδύνου με τον εορτασμό των αποτυχιών ως εμπειριών μάθησης
- Χρήση θετικής ενίσχυσης για την παρακίνηση των μαθητών.

Προτεινόμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης για την Ενότητα 6.3

Ποια θεωρητικά στοιχεία χρησιμοποιούνται εδώ;	Συνιστώμενες ερωτήσεις ανατροφοδότησης	Δραστηριότητες (κουίζ, παιχνίδι, συντονισμένη συζήτηση, μελέτη περίπτωσης, επίσκεψη, καλεσμένος κ.λπ.)
Σκέψη κατά την παραγωγή ιδεών (βλ. "Πρόσθετο υλικό": Failing forward: Πώς να ενθαρρύνετε την αποτυχία)	- Όταν αντιμετωπίζετε μια δύσκολη εργασία ή πρόκληση, σκέφτεστε συνήθως "Δεν μπορώ να το κάνω αυτό" ή "Θα το καταλάβω με την εξάσκηση"; - Πιστεύετε ότι οι άνθρωποι μπορούν να γίνουν καλύτεροι σε κάποια πράγματα απλά και μόνο αν καταβάλλουν προσπάθεια ή πιστεύετε ότι κάποιοι άνθρωποι απλώς γεννιούνται με ορισμένες ικανότητες;	Δραστηριότητα M6.A1
Τεχνικές δημιουργίας ιδεών (βλ. "Πρόσθετο υλικό": Ο δρόμος προς τη λύση)	- Πώς αισθάνεστε όταν βλέπετε κάποιον άλλον να πετυχαίνει κάτι που εσείς θεωρείτε δύσκολο; Παίρνετε κίνητρο για να προσπαθήσετε περισσότερο ή νιώθετε απογοήτευση; - Τι πιστεύετε ότι θα συνέβαινε αν αρχίζατε να βλέπετε τις προκλήσεις ως ευκαιρίες για ανάπτυξη αντί για εμπόδια; - Γιατί πιστεύετε ότι οι άνθρωποι που πιστεύουν στην ικανότητά τους να αναπτύσσονται και να βελτιώνονται τείνουν να πετυχαίνουν περισσότερο μακροπρόθεσμα;	Δραστηριότητα M6.A1

Συμβουλές για εκπαιδευτές και συντονιστές

Προσαρμογή των δραστηριοτήτων καταιγισμού ιδεών για μαθητές με δυσκολίες επικοινωνίας, άγχος ή κοινωνικές προκλήσεις (π.χ. χρήση οπτικών οδηγιών για μαθητές με αυτισμό ή ανάλυση εργασιών για μαθητές με ΔΕΠΥ). Χρήση θετικής ενίσχυσης για την παρακίνηση των μαθητών.

Πρόσθετο υλικό

Ε 6.3/1: Ο δρόμος προς τη λύση - Δημιουργία ιδεών

Τι είναι;

Αυτή η "λογική της εμπειρίας" μας εμποδίζει να συνδυάσουμε ιδέες με καινοτόμους τρόπους, περιορίζοντας την εξερεύνηση όλων των πιθανών λύσεων. Υπάρχουν διάφορες τεχνικές για τη δημιουργία νέων ιδεών, ορισμένες βασίζονται σε νοητικές στρατηγικές και άλλες σε μηχανικές μεθόδους. Η εστίαση κατά τη χρήση αυτών των τεχνικών είναι στην ποσότητα των ιδεών που παράγονται και όχι στην ποιότητά τους, παρέχοντας ένα ευρύ φάσμα δυνατοτήτων για την εξεύρεση λύσεων. Μια βασική πτυχή αυτών των τεχνικών είναι η αναστολή της κρίσης, δηλαδή η αποχή από την αξιολόγηση των ιδεών. Η αξιολόγηση μπορεί να καταπνίξει τη δημιουργικότητα και να εμποδίσει το μυαλό να κάνει αντισυμβατικές, αλλά δυνητικά πολύτιμες συνδέσεις. Συχνά, είναι ευκολότερο να καταλήξουμε σε ασυνήθιστες ή ριζοσπαστικές ιδέες όταν γνωρίζουμε ότι απλώς "παίζουμε". Ωστόσο, μόλις αντιμετωπίσουμε ένα σοβαρό έργο, τείνουμε να απορρίπτουμε αυτές τις ιδέες, συνειδητά ή ασυνείδητα, επειδή δεν ευθυγραμμίζονται με τις συμβατικές πρακτικές λύσεις.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://itseducation.asia/article/the-road-to-a-solution-generating-ideas>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Τεχνικές για την παραγωγή ιδεών.

Οι πληροφορίες και τα δεδομένα που περιλαμβάνονται εδώ μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ολόκληρη την ενότητα και σε άλλες ενότητες του εκπαιδευτικού προγράμματος Power Up.

Ε 6.3/2: Τι είναι η σχεδιαστική σκέψη;

Τι είναι;

Η σχεδιαστική σκέψη είναι μια μη γραμμική, διαδραστική διαδικασία που μπορεί να έχει από τρεις έως επτά φάσεις, ανάλογα με το με ποιον μιλάτε. Εμείς επικεντρωνόμαστε στο μοντέλο σχεδιαστικής σκέψης πέντε σταδίων. Η διαδικασία σχεδιαστικής σκέψης επικεντρώνεται σε τρεις βασικούς παράγοντες: επιθυμητότητα (τι θέλουν οι άνθρωποι;), εφικτότητα (είναι τεχνικά εφικτό;) και βιωσιμότητα (μπορεί η εταιρεία να παράγει κέρδος από τη λύση;). Οι ομάδες ξεκινούν με την αντιμετώπιση της επιθυμητότητας πριν εξετάσουν τις άλλες δύο πτυχές.

Πού μπορώ να το βρω;

https://www.interaction-design.org/literature/topics/design-thinking?srltid=AfmBOorAWGn4GO-OVo51LCm0diJ_AsGr5ajZiHCT5Cw5ZYAchhEWQuZ

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Σχεδιαστική σκέψη.

Απευθύνεται σε εκπαιδευτές/διαμορφωτές που επιθυμούν να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους, να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να βρουν νέες τεχνικές και μεθόδους για να υποστηρίξουν την εκπαιδευτική διαδικασία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Ε 6.3/3: Αποτυχία προς τα εμπρός: Πώς να ενθαρρύνετε την αποτυχία**Τι είναι;**

Δημιουργώντας μια ατμόσφαιρα που αγκαλιάζει την ανάληψη κινδύνου και δεν αποφεύγει την αποτυχία, μπορείτε να εξαλείψετε το αρνητικό στίγμα που συνοδεύει την αποτυχία. Εσείς και η ομάδα σας θα είστε καλύτερα εξοπλισμένοι για να αντιμετωπίσετε τις περιπτώσεις που υπολείπονται των προσδοκιών και, αντίθετα, θα βρείτε έναν τρόπο να γιορτάζετε και να μαθαίνετε από αυτά τα ορόσημα. Η αντίδρασή σας στις καταστάσεις αποτυχίας και η κατανόηση ότι αποτελούν μέρος της επίτευξης της επιτυχίας είναι το κλειδί.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://go.mcombs.utexas.edu/Failing-Forward-TEE-BLG.html>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Η θεωρία του Mindset της Carol Dweck.

Απευθύνεται σε εκπαιδευτές/διαμορφωτές που επιθυμούν να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους, να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να βρουν νέες τεχνικές και μεθόδους για να υποστηρίξουν την εκπαιδευτική διαδικασία με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Ε 6.3/4: Τι είναι η δημιουργική επίλυση προβλημάτων και γιατί είναι τόσο σημαντική;**Τι είναι;**

Η έρευνα είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση ενός προβλήματος. Ωστόσο, υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο εντοπισμός της ακριβούς αιτίας του προβλήματος μπορεί να είναι δύσκολος. Αυτό μπορεί να συμβεί όταν δεν υπάρχει αρκετός χρόνος για τον εντοπισμό της πηγής ή όταν υπάρχουν αντικρουόμενες απόψεις σχετικά με την προέλευσή του.

Σε αυτές τις περιπτώσεις μπορεί να χρησιμοποιηθεί η δημιουργική επίλυση προβλημάτων, η οποία σας επιτρέπει να διερευνήσετε πιθανές λύσεις, ακόμη και αν το πρόβλημα δεν έχει οριστεί πλήρως.

Η δημιουργική επίλυση προβλημάτων είναι πιο ευέλικτη από άλλες μεθόδους καινοτομίας, προωθώντας τη διερεύνηση λύσεων ανοικτού τύπου. Δίνει έμφαση στην απόκτηση νέων προοπτικών και στην καλλιέργεια της δημιουργικότητας στον εργασιακό χώρο.

Πού μπορώ να το βρω;

<https://online.hbs.edu/blog/post/what-is-creative-problem-solving>

Ποια θεωρητικά στοιχεία υποστηρίζει/αναφέρεται;

Δημιουργική σκέψη και όλα τα στοιχεία της ενότητας 6.

Απευθύνεται σε εκπαιδευτές/συντονιστές που επιθυμούν να εμβαθύνουν στην κατανόηση της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, προκειμένου να υποστηρίξουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους εκπαιδευόμενούς τους.

Αναφορές:

"Σχεδιαστική σκέψη για την εκπαίδευση: Brown, C. Crews, and T. Kalantzis

"Ο ρόλος της δημιουργικής επίλυσης προβλημάτων στην τάξη" του Edward de Bono

"Δημιουργική επίλυση προβλημάτων: Scott: Τι είναι και πώς μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές μας;" του J.

"Δημιουργική επίλυση προβλημάτων: Treffinger, Scott G. Isaksen και K. Brian Dorval.

"Το δίλημμα του καινοτόμου: Όταν οι νέες τεχνολογίες προκαλούν την αποτυχία μεγάλων επιχειρήσεων" του Clayton Christensen

"Η εργαλειοθήκη του δημιουργικού λύτη προβλημάτων: Richard Fobes

"Επίλυση προβλημάτων 101: Ένα απλό βιβλίο για έξυπνους ανθρώπους" του Ken Watanabe

The Creative Education Foundation: ο ιστότοπος αυτός προσφέρει εκπαιδευτικό υλικό ειδικά σχεδιασμένο για να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και δημιουργικής σκέψης των μαθητών.

Ανακτήθηκε στις 31/03/2025: <https://www.creativeeducationfoundation.org/>

Εργαλειοθήκη σχεδιαστικής σκέψης για εκπαιδευτικούς της IDEO

Ανακτήθηκε στις 31/03/2025: https://www.talentlms.com/sem-register-lms/id:instructional-design-tool&aff:nstr?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=taphr&utm_term=instructional%20design%20tools&matchtype=p&network=g&keyword=instructional%20design%20tools&

ΕΝΟΤΗΤΑ 6 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1 (M6.A1)

Τίτλο	Καταιγισμός ιδεών
Τύπος	Παιχνίδι
Πότε να το χρησιμοποιήσετε;	Το παιχνίδι μπορεί να χρησιμοποιηθεί μετά την προβολή του βίντεο, για να βοηθήσει εκπαιδευτικούς και μαθητές να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο συλλέγουν νέες ιδέες σε ομαδικό περιβάλλον. Να ενθαρρύνει τη δημιουργική σκέψη των μαθητών, βοηθώντας τους να βρουν καινοτόμες ιδέες για την επίλυση μιας συγκεκριμένης πρόκλησης.
Αριθμός και δεξιότητες των εκπαιδευτών	1- 2 συντονιστές που μπορούν να διαχειριστούν τη ροή των ιδεών και να οργανώσουν μια ομάδα σε μια συγκεκριμένη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
Αριθμός συμμετεχόντων	4-10 συμμετέχοντες
Διάρκεια	30-45 λεπτά (ανάλογα με την πολυπλοκότητα του θέματος)
δεξιότητες	Βασικές γλωσσικές δεξιότητες
Εξοπλισμός	Πίνακας ή flipchart, μαρκαδόροι, αυτοκόλλητες σημειώσεις (προαιρετικά), χρονόμετρο (προαιρετικά), χαρτί και στυλό για τους συμμετέχοντες.
Ρύθμιση	Αίθουσα διδασκαλίας ή εκπαίδευσης: ένας χώρος που ευνοεί την ομαδική εργασία και τον ατομικό προβληματισμό. Διατάξτε τα καθίσματα ώστε να επιτρέπουν την αλληλεπίδραση και την ομαδική εργασία (είτε σε κύκλο είτε σε ομάδες).
Στόχοι	Ενθαρρύνοντας τους μαθητές να σκέφτονται δημιουργικά και χωρίς κριτική, η δραστηριότητα αυτή τους βοηθά να ξεφύγουν από τα παραδοσιακά πρότυπα και να γεννήσουν νέες ιδέες που μπορούν να εφαρμοστούν σε πραγματικές συνθήκες τάξης. Επιπλέον, προωθεί τη συνεργασία και την υποστήριξη από ομοτίμους, που είναι απαραίτητες για την επαγγελματική ανάπτυξη.
Διαδικασία/περιγραφή	1. Εισαγωγή (5 λεπτά): Εξήγηση του στόχου: Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και της παραγωγής ιδεών χωρίς αυτολογοκρισία, με έμφαση στην ποσότητα έναντι της ποιότητας στην αρχή. Κανόνες για τον καταιγισμό ιδεών:

- Καμία ιδέα δεν είναι πολύ τρελή.
- Βασιστείτε στις ιδέες των άλλων.
- Αναβάλλετε την κρίση - καμία κριτική.
- Μείνετε στο θέμα.

2. Άσκηση προθέρμανσης (5 λεπτά):

Ενεργοποιήστε τους μαθητές με μια διασκεδαστική άσκηση, όπως: "Τι θα γινόταν αν δεν υπήρχαν θρανία στην τάξη;" Αυτό προάγει μια παιγνιώδη, out-of-the-box νοοτροπία.

3. Καταιγισμός ιδεών (15-20 λεπτά):

- **Ατομικός καταιγισμός ιδεών (5 λεπτά):** Κάθε μαθητής καταγράφει όσο το δυνατόν περισσότερες ιδέες για ένα συγκεκριμένο θέμα. Τονίστε ότι καμία ιδέα δεν είναι πολύ μικρή ή μη ρεαλιστική.
- **Ομαδική ανταλλαγή απόψεων (10-15 λεπτά):** Οι εκπαιδευόμενοι μοιράζονται τις ιδέες τους με την ομάδα και κάποιος τις καταγράφει σε πίνακα ή flipchart. Ενθαρρύνετε την αξιοποίηση των ιδεών των άλλων.

4. Αναστοχασμός και συζήτηση (5-10 λεπτά):

Επανεξέταση των ιδεών και συζήτηση:

- Τι μοτίβα ή θέματα εμφανίζονται;
- Καμία συναρπαστική ή απροσδόκητη ιδέα;
- Ποιες είναι εφικτές και ποιες απαιτούν περισσότερους πόρους;
- Μπορούν οι ιδέες να συνδυαστούν για καλύτερες λύσεις;
Ενθαρρύνετε τους μαθητές να προβληματιστούν σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής αυτών των ιδεών.

5. Προγραμματισμός δράσης (προαιρετικά, 10 λεπτά):

- **Δώστε προτεραιότητα στις ιδέες:** Αφήστε την ομάδα να ψηφίσει ποιες ιδέες θα εξεταστούν.
- **Χωριστείτε σε ομάδες:** Ερευνήστε ή αναπτύξτε σχέδια δράσης για τις επιλεγμένες ιδέες.
- **Αναθέστε καθήκοντα:** Για παράδειγμα, ένας μαθητής θα μπορούσε να εξερευνήσει τεχνολογικά εργαλεία, ενώ ένας άλλος να αναπτύξει ένα σχέδιο μαθήματος.

6. Κλείσιμο (5 λεπτά):

Ευχαριστούμε όλους για τη συμμετοχή τους. Ενθαρρύνετε τον προβληματισμό σχετικά με τις ιδέες που δημιουργήθηκαν και σκεφτείτε πώς να τις εφαρμόσετε στην καθημερινή ζωή.

	Υπενθυμίστε στους μαθητές ότι ο καταϊγισμός ιδεών είναι μια συνεχής διαδικασία και οι ιδέες μπορούν να προκύψουν ανά πάσα στιγμή.
Μέθοδος αξιολόγησης-αξιολόγησης-αναστοχασμού, συμπεριλαμβανομένων των ερωτήσεων ανατροφοδότησης	Η αξιολόγηση των ιδεών μετά από έναν καταϊγισμό ιδεών είναι σημαντική, αλλά η διαδικασία πρέπει να γίνεται προσεκτικά, ώστε να μην κλείνετε τη δημιουργική σκέψη πολύ νωρίς. Ο στόχος είναι να επιλέξετε και να βελτιώσετε τις καλύτερες ιδέες χωρίς να καταπνίξετε τη δημιουργική ελευθερία που καλλιεργήθηκε κατά τη διάρκεια του καταϊγισμού ιδεών. Μετά την αξιολόγηση, είναι ιδανικό να προχωρήσετε με νοοτροπία ανάπτυξης, όπου οι ιδέες μπορούν να συνεχίσουν να εξελίσσονται και η ομάδα παραμένει ανοιχτή σε νέες ιδέες και πιθανές βελτιώσεις. Με αυτόν τον τρόπο, μπορείτε να εξισορροπήσετε το δημιουργικό άνοιγμα με την πρακτικότητα με τρόπο που να οδηγεί στην καινοτομία.
Δώστε προσοχή	Μην αξιολογείτε τις ιδέες πολύ νωρίς: Μια βασική αρχή του καταϊγισμού ιδεών είναι η <i>αναβολή της κρίσης</i> κατά τη διαδικασία παραγωγής ιδεών. Ο στόχος κατά τη διάρκεια του καταϊγισμού ιδεών είναι η ποσότητα έναντι της ποιότητας, οπότε η πρόωρη αξιολόγηση των ιδεών μπορεί να καταπνίξει τη δημιουργικότητα ή να οδηγήσει τους ανθρώπους στη λογοκρισία. Επικεντρωθείτε στην εποικοδομητική ανατροφοδότηση: Κατά την αξιολόγηση των ιδεών, ενθαρρύνετε την ομάδα να κάνει ερωτήσεις όπως: <i>Πώς θα μπορούσε να βελτιωθεί αυτή η ιδέα; Ποια είναι τα πιθανά εμπόδια και πώς μπορούμε να τα ξεπεράσουμε; Υπάρχει τρόπος να συνδυαστεί αυτή η ιδέα με μια άλλη για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά της;</i> Μείνετε ανοιχτοί στη βελτίωση: Ακόμα και ιδέες που φαίνονται δύσκολες στην υλοποίηση μπορούν να οδηγήσουν σε δημιουργικές λύσεις όταν εξεταστούν περαιτέρω. Αποφύγετε την απόλυτη απόρριψη σε αυτό το στάδιο - αφήστε χώρο για βελτίωση και επανάληψη. Ενθαρρύνετε την ευελιξία: Να είστε ανοιχτοί σε ιδέες που μπορεί να φαίνονται μη πρακτικές στην αρχή, αλλά μπορεί να πυροδοτήσουν νέες, απροσδόκητες οδούς για εξερεύνηση.
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	Βίντεο: • Youtube - ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΟΥΝ ΟΙ ΚΑΛΕΣ ΙΔΕΕΣ από τον Steven Johnson • YouTube - Έξι δημιουργικοί τρόποι για τον καταϊγισμό ιδεών

	Youtube - 6 τρόποι για να ενισχύσετε τη δημιουργικότητά σας: Pixar Brainstorming Techniques
--	---

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 (M6.A2)

Τίτλος	Η τεχνική των 5 γιατί για ένα πρόβλημα - ορισμός
Τύπος	Παιχνίδι
Πότε να το χρησιμοποιήσετε;	Το παιχνίδι μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο τέλος της προβολής του βίντεο, για να βοηθήσει εκπαιδευτικούς και μαθητές να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο ορίζουν ένα πρόβλημα. Να ενθαρρύνει τη δημιουργική σκέψη των μαθητών, βοηθώντας τους να βρουν καινοτόμες ιδέες για την επίλυση μιας συγκεκριμένης πρόκλησης.
Αριθμός και δεξιότητες των εκπαιδευτών	1- 2 συντονιστές που μπορούν να διαχειριστούν τη ροή των ιδεών, να φτάσουν στη ρίζα ενός προβλήματος και να οργανώσουν μια ομάδα σε μια συγκεκριμένη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
Αριθμός συμμετεχόντων	3-10 συμμετέχοντες
Διάρκεια	30-40 λεπτά (ανάλογα με την πολυπλοκότητα του προβλήματος)
δεξιότητες	Βασικές γλωσσικές δεξιότητες
Εξοπλισμό	Πίνακας, flip chart ή ψηφιακό εργαλείο για γραφή, Μαρκαδόροι ή στυλό, Αυτοκόλλητες σημειώσεις (προαιρετικά), Χρονοδιακόπτης (προαιρετικά)
Ρύθμιση	Αίθουσα διδασκαλίας ή εκπαίδευσης: ένας χώρος που ευνοεί την ομαδική εργασία και τον ατομικό προβληματισμό. Διατάξτε τα καθίσματα ώστε να επιτρέπουν την αλληλεπίδραση και την ομαδική εργασία (είτε σε κύκλο είτε σε ομάδες).
Στόχοι	Αναπτύσσει δεξιότητες κριτικής σκέψης: Ενθαρρύνει τους μαθητές να εμβαθύνουν σε θέματα και να κατανοήσουν τις αιτίες και όχι μόνο τα συμπτώματα. Βελτιώνει την επίλυση προβλημάτων: Με τον εντοπισμό των βαθύτερων αιτιών, οι μαθητές μπορούν να δημιουργήσουν πιο αποτελεσματικές λύσεις. Πρωθεί τη συνεργασία: Η εργασία σε ομάδες προάγει την ομαδική εργασία και τις δεξιότητες επικοινωνίας. Εφαρμόζεται σε πραγματικές καταστάσεις: Οι μαθητές μπορούν να χρησιμοποιήσουν αυτή την τεχνική για να κατανοήσουν και να επιλύσουν προβλήματα στην ακαδημαϊκή και προσωπική τους ζωή.

Διαδικασία/περιγραφή	1. Εισαγωγή στην τεχνική των 5 λόγων (5 λεπτά) Εξηγήστε τη μέθοδο 5 Whys: σε κάθε απάντηση, θέτοντας επανειλημμένα το ερώτημα "Γιατί;". Τονίστε ότι κάθε απάντηση πρέπει να βασίζεται στην προηγούμενη. Παράδειγμα: Πρόβλημα: Γιατί πρέπει να τρώμε υγιεινές τροφές; • Γιατί 1: Για να αντισταθείτε στην ασθένεια. • Γιατί 2: Παρέχουν βιταμίνες και θρεπτικά συστατικά για ενέργεια. • Γιατί 3: Η τροφή είναι η κύρια πηγή ενέργειας. • Γιατί 4: Το πρόχειρο φαγητό μπορεί να μας αρρωστήσει. • Γιατί 5: Το πρόχειρο φαγητό έχει τεχνητά συστατικά που μας κουράζουν και μας αρρωσταίνουν. Βασική αιτία: Κακή διαχείριση του χρόνου λόγω έλλειψης προγραμματισμού και επίγνωσης των προθεσμιών. 2. Επιλογή προβλήματος (5 λεπτά) Αναθέστε στους μαθητές να επεξεργαστούν ένα πρόβλημα, όπως "Γιατί οι μαθητές δεν συμμετέχουν στις συζητήσεις της τάξης;" ή "Γιατί πρέπει να ακολουθούμε τους κανόνες στο σχολείο;". Οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν οι ίδιοι τα προβλήματά τους, αν το προτιμούν. Αν το πρόβλημα είναι πολύ περίπλοκο, χωρίστε το σε μικρότερα ζητήματα. 3. Η διαδικασία των 5 λόγων (15-20 λεπτά) Κάθε ομάδα διατυπώνει το πρόβλημα και ρωτάει "Γιατί;" πέντε φορές (ή περισσότερες) για να εμβαθύνει. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να καταγράψουν τις ερωτήσεις και τις απαντήσεις τους σε χαρτί ή σε πίνακα. Για παράδειγμα, για το πρόβλημα "Γιατί οι μαθητές δεν συμμετέχουν στις συζητήσεις της τάξης;" η ομάδα μπορεί να ρωτήσει: • Γιατί δεν συμμετέχουν οι μαθητές; • Γιατί νιώθουν νευρική; • Γιατί φοβούνται να κάνουν λάθη; • Γιατί πιστεύουν ότι οι άλλοι θα τους κρίνουν; • Γιατί η ατμόσφαιρα στην τάξη δεν είναι υποστηρικτική; Βασική αιτία: Έλλειψη υποστηρικτικού περιβάλλοντος που ενθαρρύνει τη μάθηση από τα λάθη. 4. Αναστοχασμός και συζήτηση στην ομάδα (5-10 λεπτά)
-----------------------------	---

	Αφού ολοκληρώσετε τη διαδικασία των 5 λόγων, ζητήστε από κάθε ομάδα να μοιραστεί τα ευρήματά της. Παρακινήστε τον προβληματισμό με ερωτήσεις όπως: • Η αιτία ήταν εκπληκτική; Πώς θα μπορούσε η αντιμετώπιση της αιτίας να αλλάξει το αποτέλεσμα; • Πώς μπορείτε να εφαρμόσετε αυτή τη μέθοδο σε άλλα προβλήματα; 5. Ανακεφαλαίωση και συμπεράσματα (5 λεπτά) Συνοψίστε τον τρόπο με τον οποίο η τεχνική των 5 Whys βοηθά στον εντοπισμό της βαθύτερης αιτίας, οδηγώντας σε πιο αποτελεσματικές λύσεις. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να κάνουν καταιγισμό ιδεών για πιθανές λύσεις και να περάσουν από τον εντοπισμό του προβλήματος στην επίλυση του προβλήματος.
Μέθοδος αξιολόγησης-αξιολόγησης-αναστοχασμού, συμπεριλαμβανομένων των ερωτήσεων ανατροφοδότησης	Κατά την προσαρμογή της άσκησης "5 γιατί" για νέους ενήλικες με SEN, διασφαλίστε την προσβασιμότητα και τη σαφήνεια. Παρέχετε επιπλέον υποστήριξη και κάντε προσαρμογές στην προσέγγιση. Αφού εντοπίσετε τη βασική αιτία, ενθαρρύνετε τους μαθητές να συζητήσουν πρακτικές λύσεις. Αναστοχαστείτε τη διαδικασία θέτοντας καθοδηγούμενες ερωτήσεις όπως: "Τι μάθατε;" και "Πώς σας βοήθησε η ομαδική εργασία;", "Ήταν δύσκολο να σκεφτείτε απαντήσεις;", "Τι κάνατε όταν κολλήσατε;". Για ατομικό έλεγχο, βάλτε τους μαθητές να προβληματιστούν σχετικά με την αιτία, τα συναισθήματά τους για τη διαδικασία και ένα πράγμα που θα άλλαζαν στην ομαδική συνεργασία.
Δώστε προσοχή	Χρησιμοποιήστε απλή γλώσσα και αποφύγετε την ορολογία, π.χ. "Τι προκάλεσε αυτό που συνέβη;" αντί για "Γιατί συνέβη αυτό που συνέβη;". Παρέχετε δομημένες υποδείξεις και οπτικά βοηθήματα, όπως γραφικούς οργανωτές ή διαγράμματα, για να βοηθήσετε τους μαθητές με SEN. Χωρίστε τη δραστηριότητα σε μικρότερα βήματα και προσφέρετε επιπλέον υποστήριξη. Ορισμένοι μαθητές μπορεί να χρειάζονται λίγο περισσότερο χρόνο για να επεξεργαστούν κάθε "Γιατί" και να διατυπώσουν την απάντησή τους. Δημιουργήστε ένα ασφαλές, υποστηρικτικό περιβάλλον, ειδικά όταν συζητάτε ευαίσθητα θέματα. Δώστε επιπλέον χρόνο για την επεξεργασία και την επανεξέταση των ερωτήσεων. Ενθαρρύνετε τους ήσυχους μαθητές να συνεισφέρουν μέσω εναλλακτικών μεθόδων, όπως η συγγραφή ή οι συζητήσεις σε μικρές ομάδες.
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	Διαδικτυακοί πόροι:

	• YOUTUBE: Τα 5 γιατί - Προσδιορισμός του προβλήματος που πρέπει να λυθεί
--	---

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3 (M6.A3)

Τίτλος	Έξι καπέλα σκέψης (Edward de Bono)
Τύπος	Παιχνίδι
Πότε να το χρησιμοποιήσετε;	Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί πριν ή μετά την προβολή του βίντεο για να βοηθήσει εκπαιδευτικούς και μαθητές να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο ορίζουν ένα πρόβλημα. Να ενθαρρύνει τη δημιουργική σκέψη των μαθητών, βοηθώντας τους να βρουν καινοτόμες ιδέες για την επίλυση μιας συγκεκριμένης πρόκλησης.
Αριθμός και δεξιότητες των εκπαιδευτών	1- 2 διευκολυντές που μπορούν να διαχειριστούν τη ροή των ιδεών, να φτάσουν στη ρίζα ενός προβλήματος και να οργανώσουν μια ομάδα σε μια συγκεκριμένη διαδικασία λήψης αποφάσεων. με διάφορες προοπτικές.
Αριθμός συμμετεχόντων	6-15 συμμετέχοντες
Διάρκεια	45-60 λεπτά (μπορεί να ποικίλει ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας και την πολυπλοκότητα του προβλήματος)
Απαιτούμενες δεξιότητες	Βασικές γλωσσικές δεξιότητες
Εξοπλισμός	Διαφορετικά χρωματιστά καπέλα (ή εναλλακτικές λύσεις όπως χρωματιστές κάρτες, χαρτί ή ψηφιακά εικονίδια για την αναπαράσταση κάθε καπέλου) Πίνακας, flip chart ή διαδικτυακό εργαλείο συνεργασίας, Μαρκαδόροι ή στυλό, Χρονοδιακόπτης ή ρολόι (προαιρετικά)
Ρύθμιση	Αίθουσα διδασκαλίας ή εκπαίδευσης: ένας χώρος που ευνοεί την ομαδική εργασία και τον ατομικό προβληματισμό. Διατάξτε τα καθίσματα ώστε να επιτρέπουν την αλληλεπίδραση και την ομαδική εργασία (είτε σε κύκλο είτε σε ομάδες).
Στόχοι	Η τεχνική των 6 καπέλων σκέψης, που αναπτύχθηκε από τον Edward de Bono, είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την προώθηση της παράλληλης σκέψης, την ενθάρρυνση διαφορετικών προοπτικών και την προώθηση της δημιουργικής και κριτικής σκέψης. Βοηθά τα άτομα και τις ομάδες να προσεγγίσουν τα προβλήματα και τις ιδέες από πολλαπλές οπτικές γωνίες "φορώντας" μεταφορικά

	διαφορετικά καπέλα, καθένα από τα οποία αντιπροσωπεύει έναν ξεχωριστό τύπο σκέψης. Στόχος είναι να βοηθηθούν οι μαθητές να διερευνήσουν ένα θέμα ή πρόβλημα από πολλαπλές οπτικές γωνίες, να ενθαρρύνουν τη συνεργατική επίλυση προβλημάτων και να αναπτύξουν δεξιότητες κριτικής σκέψης.
Διαδικασία/περιγραφή	1. Εισαγωγή στην Τεχνική των 6 Καπέλων Σκέψης (5-10 λεπτά) Εξηγήστε την έννοια των 6 Καπέλων Σκέψης χρησιμοποιώντας οπτικές εικόνες ή μεταφορές. Περιγράψτε την εστίαση κάθε καπέλου: ● Λευκό: (Τι γεγονότα γνωρίζουμε; Ποιες πληροφορίες λείπουν;) ● Κόκκινο: (Πώς αισθάνομαι γι' αυτό; Ποια είναι η ενστικτώδης αντίδρασή μου;) ● Μαύρο: (Ποιο είναι το μειονέκτημα; Τι θα μπορούσε να πάει στραβά;) ● Κίτρινο: (Ποια είναι τα θετικά; Τι θα μπορούσε να λειτουργήσει;) ● Πράσινο: Δημιουργικότητα και νέες ιδέες. (Τι νέες ιδέες έχω; Πώς μπορούμε να σκεφτούμε έξω από το κουτί;) ● Μπλε: (Πώς πρέπει να οργανώσουμε τις σκέψεις μας; Ποια είναι τα επόμενα βήματα;) Δώστε ένα παράδειγμα, όπως η λήψη απόφασης για ένα έργο της τάξης με τη χρήση καπέλων, ώστε να διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται υπόψη όλες οι προοπτικές. 2. Επιλογή θέματος ή προβλήματος (5 λεπτά) Επιλέξτε ένα σχετικό θέμα, όπως: "Θα πρέπει το σχολείο μας να υιοθετήσει την τετραήμερη εβδομάδα;" ή "Πώς μπορούμε να μειώσουμε τα απορρίμματα στην κοινότητά μας;", "Πώς μπορούμε να βελτιώσουμε την επικοινωνία στην ομαδική μας εργασία;" 3. Διαχωρισμός ομάδων και διανομή καπέλων (5 λεπτά) Χωρίστε τους μαθητές σε μικρές ομάδες (2-3 μαθητές η καθεμία). Αναθέστε σε κάθε άτομο ένα από τα 6 καπέλα, είτε τυχαία είτε με βάση το ενδιαφέρον, ενθαρρύνοντάς τους να σκεφτούν πέρα από τον συνηθισμένο τους τρόπο. 4. Η διαδικασία σκέψης με τα 6 καπέλα (20-30 λεπτά) Καθοδηγήστε τους μαθητές μέσω των καπέλων με τη σειρά: ● Μπλε καπέλο (5 λεπτά): Καπέλο: Ο συντονιστής οργανώνει τη διαδικασία και συνοψίζει τις ιδέες. ● White Hat (5 λεπτά): Παρουσιάστε γεγονότα και δεδομένα.

	● Red Hat (5 λεπτά): Εκφράστε συναισθήματα και ενστικτώδεις αντιδράσεις. ● Black Hat (5 λεπτά): Επικεντρωθείτε στους κινδύνους και τα αρνητικά. ● Κίτρινο καπέλο (5 λεπτά): Επισημάνετε τα θετικά και τα οφέλη. ● Πράσινο καπέλο (5 λεπτά): Καταιγισμός δημιουργικών λύσεων. Τέλος, το Blue Hat συνοψίζει τη συζήτηση και περιγράφει τα επόμενα βήματα. 5. Αναστοχασμός και συζήτηση στην ομάδα (10 λεπτά) Στη συνέχεια, κάθε ομάδα μοιράζεται τα συμπεράσματά της. Συζητήστε πώς η χρήση διαφορετικών καπέλων άλλαξε τις προοπτικές τους και αν κάποιες γνώσεις αποτέλεσαν έκπληξη. Δείγμα ερωτήσεων προβληματισμού: ● Άλλαξε η οπτική γωνία κάποιου μετά την εξέταση ενός διαφορετικού καπέλου; ● Ποιο καπέλο ήταν πιο εύκολο ή πιο δύσκολο να φορέσετε; ● Τι μάθατε σκεπτόμενοι το πρόβλημα με διαφορετικούς τρόπους; 6. Συμπέρασμα και συμπεράσματα (5 λεπτά) Συνοψίστε τη δραστηριότητα, τονίζοντας τη σημασία της εξέτασης διαφορετικών προοπτικών. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να εφαρμόσουν την τεχνική των 6 καπέλων σκέψης σε μελλοντικές ομαδικές εργασίες και στη λήψη αποφάσεων.
Μέθοδος αξιολόγησης-αξιολόγησης-αναστοχασμού, συμπεριλαμβανομένων των ερωτήσεων ανατροφοδότησης	Ο στόχος της αξιολόγησης είναι να αξιολογηθεί η δέσμευση και τα μαθησιακά αποτελέσματα με υποστηρικτικό τρόπο. Οι μέθοδοι αξιολόγησης περιλαμβάνουν την παρατήρηση της συμμετοχής των μαθητών, την άνεση στην έκφραση σκέψεων, την παραμονή στο θέμα και τη συνεργασία. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να σημειώνουν ποιοι συμμετέχουν και πόσο καλά οι μαθητές χρησιμοποιούν τα καπέλα, προσφέροντας υποστήριξη αν χρειαστεί. Ενθαρρύνετε τον αυτο-αναστοχασμό ρωτώντας τους μαθητές πώς αισθάνθηκαν χρησιμοποιώντας τα καπέλα και ποιο ήταν το αγαπημένο ή το πιο δύσκολο. Για τις γραπτές δυσκολίες, προσφέρετε φωνητικές απαντήσεις ή προσωπικές συζητήσεις.
Δώστε προσοχή στο	Σαφείς οδηγίες & απλοποιημένη γλώσσα ● Απλοποιήστε τις οδηγίες: Εξηγήστε το σκοπό κάθε καπέλου με απλούς, συγκεκριμένους όρους. Χρησιμοποιήστε οπτικά στοιχεία ή διαγράμματα για την αναπαράσταση των καπέλων. Για παράδειγμα, αντί να πείτε απλώς "Μαύρο καπέλο: Κριτική σκέψη", πείτε:

	"Μαύρο καπέλο: Ας σκεφτούμε τι θα μπορούσε να πάει στραβά ή τι προβλήματα μπορεί να αντιμετωπίσουμε". - Χρησιμοποιήστε παραδείγματα από τον πραγματικό κόσμο για κάθε καπέλο για να κάνετε τους ρόλους πιο κατανοητούς. Χρήση οπτικών και αισθητηριακών υποστηρικτικών μέσων Οπτικά βοηθήματα: Χρησιμοποιήστε χρωματιστό χαρτί, εικονίδια ή εικόνες που αντιπροσωπεύουν κάθε καπέλο σκέψης. Αυτό θα βοηθήσει τους μαθητές να συνδέσουν κάθε καπέλο με ένα συγκεκριμένο χρώμα ή σύμβολο. Απτά καπέλα ή αντικείμενα: Αν είναι δυνατόν, να έχετε πραγματικά χρωματιστά καπέλα ή αντικείμενα για να κάνετε την άσκηση πιο διαδραστική. Για παράδειγμα, θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε χρωματιστές κάρτες ή υφασμάτινα καπέλα για κάθε μαθητή να τα φορέσει ή να τα κρατήσει. Παρέχετε επιπλέον χρόνο και χώρο Επέκταση χρόνου: Αφήστε περισσότερο χρόνο στους μαθητές να σκεφτούν την προοπτική κάθε καπέλου πριν μοιραστούν τις ιδέες τους. Χρησιμοποιήστε ζεύγη ή μικρές ομάδες: Ορισμένοι μαθητές μπορεί να το βρίσκουν ευκολότερο να εκφράσουν τις σκέψεις τους σε μικρότερες ομάδες ή με έναν συμμαθητή τους που μπορεί να προσφέρει υποστήριξη. Βάλτε τους μαθητές σε ζευγάρια με συνομηλίκους που είναι καλοί ακροατές και μπορούν να βοηθήσουν να καθοδηγήσουν τη διαδικασία της σκέψης τους χωρίς να αναλάβουν την εξουσία.
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	YOUTUBE: Έξι καπέλα σκέψης του Edward De Bono: ζωνρή περίληψη

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4 (M6.A4)

Τίτλος	Τεχνική SWOT
Τύπος	Μελέτη περίπτωσης
Πότε να το χρησιμοποιήσετε;	Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί πριν ή μετά την προβολή του βίντεο για να βοηθήσει εκπαιδευτικούς και μαθητές να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο ορίζουν ένα πρόβλημα. Να ενθαρρύνει τη δημιουργική σκέψη των μαθητών, βοηθώντας τους να βρουν καινοτόμες ιδέες για την επίλυση μιας συγκεκριμένης πρόκλησης.
Αριθμός και δεξιότητες των εκπαιδευτών	1- 2 διευκολυντές που μπορούν να διαχειριστούν τη ροή των ιδεών, να εισχωρήσουν στη ρίζα ενός προβλήματος και να

	οργανώσουν μια ομάδα σε μια συγκεκριμένη διαδικασία λήψης αποφάσεων. με διάφορες προοπτικές.
Αριθμός συμμετεχόντων	6-15 συμμετέχοντες
Διάρκεια	45-60 λεπτά (μπορεί να ποικίλει ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας και την πολυπλοκότητα του προβλήματος)
Απαιτούμενες δεξιότητες	Βασικές γλωσσικές δεξιότητες
Εξοπλισμός	Πίνακας, flip chart ή διαδικτυακό εργαλείο συνεργασίας, Μαρκαδόροι ή στυλό, Χρονοδιακόπτης ή ρολόι (προαιρετικά)
Ρύθμιση	Αίθουσα διδασκαλίας ή εκπαίδευσης: ένας χώρος που ευνοεί την ομαδική εργασία και τον ατομικό προβληματισμό. Διατάξτε τα καθίσματα ώστε να επιτρέπουν την αλληλεπίδραση και την ομαδική εργασία (είτε σε κύκλο είτε σε ομάδες).
Στόχοι	Η τεχνική SWOT είναι ένα στρατηγικό εργαλείο που βοηθά τα άτομα να αναλύσουν μια κατάσταση ή μια πρόκληση αξιολογώντας τα Δυνατά σημεία , τις Αδυναμίες , τις Ευκαιρίες και τις Απειλές . Μπορεί να αποτελέσει ένα εξαιρετικό εργαλείο για τη δημιουργική επίλυση προβλημάτων, επειδή ενθαρρύνει τον προβληματισμό σχετικά με τις διάφορες πτυχές ενός προβλήματος. Για νέους ενήλικες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (SEN), μπορούμε να προσαρμόσουμε την τεχνική SWOT σε μια πιο ελκυστική και προσιτή δραστηριότητα.
Διαδικασία/περιγραφή	Ο στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι να γίνει καταγίγισμός ιδεών για να γίνει η αίθουσα διδασκαλίας πιο οικεία - άνετη και φιλόξενη. Οι μαθητές θα χρησιμοποιήσουν την τεχνική SWOT για να διερευνήσουν τα δυνατά σημεία, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές που σχετίζονται με αυτό το σχέδιο. 1. Εισαγωγή στο πρόβλημα Εξηγήστε το σενάριο: "Περνάμε πολύ χρόνο εδώ και είναι σημαντικό να κάνουμε την τάξη να αισθάνεται άνετα. Ας κάνουμε έναν καταγίγισμό ιδεών για να την κάνουμε πιο ζεστή και φιλόξενη". 2. Εισαγωγή της τεχνικής SWOT Εξηγήστε πώς θα χρησιμοποιηθεί η τεχνική SWOT για την ανάλυση της κατάστασης: • Δυνατά σημεία: Τι είναι καλό στην τάξη μας; • Αδυναμίες: Τι θα μπορούσε να το κάνει λιγότερο άνετο; • Ευκαιρίες: Τι μπορούμε να αλλάξουμε ή να προσθέσουμε για να βελτιώσουμε το χώρο; • Απειλές: Τι εμπόδια μπορεί να αντιμετωπίσουμε; 3. Δημιουργία του πλέγματος SWOT Σχεδιάστε ένα μεγάλο πλέγμα SWOT στον πίνακα ή δώστε φύλλα

	εργασίας με τις τέσσερις κατηγορίες. 4. Ομαδική δραστηριότητα: Συμπληρώστε το πλέγμα μαζί Χωρίστε τους μαθητές σε μικρές ομάδες ή βάλτε τους να κάνουν καταιγισμό ιδεών ως τάξη για να συμπληρώσουν το πλέγμα χρησιμοποιώντας καθοδηγητικές ερωτήσεις: • Δυνατά σημεία: Τι είναι αυτό που κάνει την τάξη φιλόξενη; (π.χ. φυσικό φως, τέχνη στους τοίχους, "Τα θρανία είναι τοποθετημένα σε ομάδες, έτσι ώστε να μην μοιάζει τόσο πολύ με σειρές"). • Αδυναμίες: Τι θα μπορούσε να το κάνει να αισθάνεται άβολα; (π.χ. σκληρά έπιπλα, γυμνοί τοίχοι, "Δεν υπάρχει αρκετός χώρος για να κινηθείς ή να χαλαρώσεις"). • Ευκαιρίες: Τι μπορεί να προστεθεί ή να αλλάξει; (π.χ. μαξιλάρια, φυτά, χαλιά, γωνιά ανάγνωσης, "Η προσθήκη πολύχρωμων χαλιών ή κουρτινών θα μπορούσε να κάνει το χώρο πιο ζεστό"). • Απειλές: Τι θα μπορούσε να μπει εμπόδιο; (π.χ. περιορισμένος χώρος, προϋπολογισμός, αλλεργίες, "Έχουμε περιορισμένο χώρο, οπότε δεν μπορούμε να προσθέσουμε πολλά έπιπλα"). 5. Ομαδικός προβληματισμός Αφού συμπληρώσετε το πλέγμα, κάντε μια συζήτηση στην τάξη. Ενθαρρύνετε τον αναστοχασμό με ερωτήσεις όπως: • "Ποιες δυνάμεις μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε;" • "Ποιες αδυναμίες πρέπει να διορθώσουμε πρώτα;" • "Ποιες ευκαιρίες είναι εύκολο να υλοποιηθούν;" • "Ποιες απειλές πρέπει να αντιμετωπίσουμε;" 6. Σχέδιο δράσης Καθοδηγήστε τους μαθητές να δημιουργήσουν ένα σχέδιο δράσης με βάση την ανάλυση SWOT. Για παράδειγμα: • "Προσθέστε σακούλες φασολιών (Ευκαιρία)" • "Ζητήστε χρήματα για φυτά (Ευκαιρία)" • "Αναδιάταξη γραφείων για περισσότερο χώρο (Απειλή)" 7. Κάντε το διασκεδαστικό και συνεργατικό Κάντε τη διαδικασία διαδραστική: • Οπτικά βοηθήματα: Χρησιμοποιήστε περιοδικά, χρωματιστό χαρτί ή διαδικτυακά εργαλεία για να δημιουργήσετε οπτικές αναπαραστάσεις. • Σύστημα ψηφοφορίας: Αφήστε τους μαθητές να ψηφίσουν τις ιδέες για να τις υλοποιήσουν ως έργο της
--	--

	τάξης.
Μέθοδος αξιολόγησης-αξιολόγησης-αναστοχασμού, συμπεριλαμβανομένων των ερωτήσεων ανατροφοδότησης	Ως εκπαιδευτικός, μπορείτε να παρατηρείτε τους μαθητές κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας και να σημειώνετε τη συμμετοχή, τη συνεργασία και τη διαδικασία σκέψης τους. Δέσμευση και συμμετοχή • Συμμετέχουν όλοι οι μαθητές ενεργά στη συζήτηση της ομάδας; • Φαίνονται οι μαθητές να ασχολούνται και να ενδιαφέρονται για την εργασία (π.χ. κάνουν ελεύθερο καταιγισμό ιδεών, κάνουν ερωτήσεις); Κριτική σκέψη • Είναι σε θέση οι μαθητές να εντοπίσουν τα δυνατά σημεία, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές που σχετίζονται με τη δημιουργία ενός άνετου χώρου στην τάξη; • Σκέφτονται οι μαθητές δημιουργικά για να βρουν λύσεις στο πρόβλημα (π.χ. πώς να χρησιμοποιήσουν τον περιορισμένο χώρο, ποια υλικά να χρησιμοποιήσουν); Ερωτήσεις ανατροφοδότησης • Πιστεύετε ότι το σχέδιο δράσης σας για τη βελτίωση της τάξης θα επιφέρει θετική διαφορά; Ποιο είναι ένα πράγμα που θα θέλατε να δείτε να εφαρμόζεται; • Υπήρχαν εμπόδια (π.χ. περιορισμένος χώρος ή προϋπολογισμός) που αντιμετώπισε η ομάδα σας κατά την ανάπτυξη ιδεών; Πώς λύσατε αυτά τα προβλήματα; • Πώς αισθανθήκατε για τη χρήση της τεχνικής SWOT για την επίλυση του προβλήματος να γίνει η αίθουσα διδασκαλίας πιο άνετη; • Θα χρησιμοποιούσατε αυτή την τεχνική για άλλες δραστηριότητες επίλυσης προβλημάτων; Γιατί ή γιατί όχι; • Πώς θα μπορούσαμε να βελτιώσουμε αυτή τη δραστηριότητα για την επόμενη φορά;
Δώστε προσοχή στο	Διατηρήστε τις οδηγίες απλές και σαφείς: Χρησιμοποιήστε σαφή και περιεκτική γλώσσα και ελέγξτε την κατανόηση. Διαχωρίστε τη δραστηριότητα σε μικρότερα, διαχειρίσιμα βήματα. Ανάθεση ρόλων: Αναθέστε ρόλους στην ομάδα για να διασφαλίσετε ότι κάθε μαθητής συμμετέχει ενεργά. Για παράδειγμα, ένας μαθητής θα μπορούσε να είναι ο "σημειωτής", ένας άλλος ο "χρονομέτρης" και ένας άλλος ο "διαμοιραστής ιδεών". Αυτό δίνει δομή και επιτρέπει στους μαθητές να επικεντρωθούν στα δυνατά τους σημεία.

	Δημιουργήστε έναν ήρεμο χώρο: Για τους μαθητές που μπορεί να είναι ευαίσθητοι στο θόρυβο ή στην υπερδιέγερση, φροντίστε να έχουν έναν ήσυχο ή καθορισμένο χώρο όπου μπορούν να συγκεντρωθούν. Θα μπορούσατε να τους επιτρέψετε να εργαστούν σε μια λιγότερο πολυσύχναστη γωνιά της αίθουσας ή να τους παρέχετε ακουστικά με προστασία από τον θόρυβο. Επιτρέψτε τα διαλείμματα: Ορισμένοι μαθητές μπορεί να δυσκολεύονται να διατηρήσουν τη συγκέντρωσή τους για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Ενθαρρύνετε μικρά, τακτικά διαλείμματα για να τεντωθούν, να αναπνεύσουν ή να κάνουν μια στιγμή ηρεμίας.
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	YOUTUBE: Ανάλυση SWOT - Τι είναι η SWOT; Ορισμός, παραδείγματα και πώς να κάνετε μια ανάλυση SWOT